

Sedmični pregled stavova sudske prakse sudova najviše instance u Bosni i Hercegovini¹
02. oktobra do 31. decembra 2023. godine

➤ **Građansko materijalno pravo**

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Broj predmeta
STVARNO PRAVO			
Pravo svojine Zaštita prava svojine	Povrat stvari	Da bi ostvario stvarnopravnu zaštitu tužbom za vraćanje nepokretnosti, tužitelj mora dokazati da je njen vlasnik i da je tuženi drži u posjedu	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 255094 23 Revž
		Pripadak dijeli sudbinu glavne stvari, pa se ne može utvrditi pravo svojine po osnovu građenja na pomoćnim objektima (kao pripatcima glavnog građevinskog objekta) i zemljištu koje služi njihovoj upotrebi, izgrađenim na susjednom - tuđem zemljištu.	Vrhovni sud Republike Srpske 87 O P 030007 22 Rev
Pravo vlasništva	Zaštita posjeda	Zahtjev za vraćanje i predaja u posjed stana u sebi uključuje manje, a to je zahtjev za predaju u suposjed. Dakle, kada nije osnovan zahtjev za predaju u posjed, a osnovan je zahtjev za predaju u suposjed, tada nema mjesta odbijanju tužbenog zahtjeva u cijelosti, već treba udovoljiti zahtjevu za predaju u suposjed, a za više traženo tužbeni zahtjev odbiti.	Vrhovni sud Federacije BiH 23 O P 045868 22 Rev
Pravo vlasništva	Zaštita i prestanak prava vlasništva	Zahtjev posjednika za naknadu troškova ulaganja u stvar vlasnika dospijeva prema vlasniku u momentu kada posjednik takav zahtjev suprotstavi vlasniku koji od njega zahtijeva povrat svoje stvari, a ukoliko posjednik ne bi istakao takav zahtjev, njegov zahtjev za naknadu troškova dospijeva u trenutku kada preda stvar vlasniku.	Vrhovni sud Federacije BiH 23 O P 050147 23 Rev

¹ Presude navedene u dokumentu možete naći na Portalu sudske prakse (E-sentenca) koji je dostupan na linku <https://sudskapraksa.pravosudje.ba/>. Portalu takođe možete pristupiti i preko internet stranica sudova najviše instance u Bosni i Hercegovini, odnosno internet stranice Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine.

Sticanje prava svojine/ Na temelju zakona	Održaj	Samostalni držalac nepokretnosti, čija je državina savjesna, stiče održajem svojinu na toj nepokretnosti istekom dvadeset, godina neprekidnog držanja.	Vrhovni sud Republike Srpske 90 O P 059513 22 Rev
Pravo svojine Prestanak prava svojine	Faktička eksproprijacija	Spor o određivanju naknade zbog faktičkog deposediranja i potpunog ili djelimičnog gubitka prava vlasništva usljed izgradnje objekta od javnog interesa treba razrješiti u skladu sa odredbama Zakona o eksproprijaciji, a ne primjenom pravila o naknadi štete."	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 288677 22 Rev
		Potpuno ili djelimično oduzimanje prava svojine fizičkim ili pravnim licima na nekretninama radi izgradnje objekata od javnog interesa, mora biti zasnovano na zakonito provedenom postupku eksproprijacije, ako se to ipak desi bez provođenja postupka eksproprijacije, vlasnik tih nekretnina ima pravo na novčanu naknadu u visini njihove tržišne vrijednosti.	Vrhovni sud Republike Srpske 94 O P 034148 23 Rev
Predmet prava vlasništva Uređenje imovinskih odnosa	Nepokretne stvari Uređenje međa	Kada je sud u izvanparničnom postupku utvrdio među, zainteresirana osoba može u parnici dokazivati vlasništvo i tražiti da se međa odredi i uskladi prema tome. Međutim, zakonodavac je u stavku (6) članka 189. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima propisao i ograničenja u pogledu zaštite s tim što lice koje je sudjelovao u postupku uređenja međa nema mogućnosti da zahtijeva zaštitu, po proteku roka od šest mjeseci, koji je vezan za dan pravomoćnosti sudske odluke donesene u postupu uređenja međe. Navedeni rok od šest mjeseci jeste prekluzivni rok materijalnog prava, a što znači da se poslije isteka toga roka ne gubi samo zahtjev na vlasničku tužbu, nego prestaje i samo pravo na vlasništvo koje se tužbom traži, sve kad bi ga i bilo.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O P 123172 23 Gž
Susvojina	Susvojina	Svaki je suvlasnik pojedinačno ovlašten da samostalno podnese vlasničku tužbu za povraćaj odn. predaju stvari.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 314776 22 Rev
Prestanak prava vlasništva	Eksproprijacija	Ako su stranke zaključile sporazum o naknadi za ekspropisane nekretnine pred upravim organom, a taj sporazum nije poništen ili utvrđen ništavim, ne može se pokrenuti vanparnični postupak za određivanje naknade.	Vrhovni sud Federacije BiH 126 O V 199781 23 Rev

Realni tereti/ Založno pravo	Hipoteka	Uknjižba založnog prava na određenoj nekretnini ima to dejstvo da se izvršenje na toj nekretnini može sprovesti i prema trećem licu koje je tu nekretninu docnije steklo.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 293679 22 Rev
		Založno pravo na nekretninama se može zasnovati na osnovu sporazuma stranaka zaključenog u izvršnom postupku.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 323208 22 Rev
Dejstva obaveza	Ugovorna kazna	Kada se obaveza sastoji od dvije ili više radnji, ugovorna kazna se računa posebno za svaku od tih radnji prema njenoj vrijednosti, prema trajanju i obimu zadocnjenja.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O Ps 771675 23 Rev
OBLIGACIONO PRAVO/ Obligacioni odnosi			
Prestanak obaveze	Zastarjelost	Prekluzivni rok ima za posljedicu da se određena tužba ne može podići po isteku zakonom propisanog roka, zbog čega se gubi i samo pravo koje je trebalo biti zaštićeno i o ovom roku sud vodi računa po službenoj dužnosti, za razliku od instituta zastarjelosti kod kojeg se protekom roka gubi zahtjev, a ne pravo, odnosno dužnik stiče pravo da uskrati dugovanu činidbu povjeriocu ako se pozove na zastarjelost i na zastarjelost sud ne pazi po službenoj dužnosti.	Vrhovni sud Republike Srpske 79 O P 008348 22 Rev
		Izvod otvorenih stavki predstavlja knjigovodstvenu radnju koja se obavlja radi potpunog i tačnog knjiženja međusobnih potraživanja iz poslovnog odnosa, koja se ne može tumačiti kao priznanje duga ako je obrazac izvoda otvorenih stavki potpisao radnik knjigovodstva, ali ukoliko je izvod otvorenih stavki potpisan od strane zakonskog zastupnika pravnog lica ili njegovog ovlaštenog punomoćnika, onda ona predstavlja činjenicu priznanja duga, koja dovodi do prekida zastarjevanja.	Vrhovni sud Republike Srpske 60 O Ps 030153 23 Rev
		Povjerilac čije je potraživanje obzbiješeno zalogom ili hipotekom, kad protekne vrijeme zastarjelosti, može se namiriti samo iz opterećene stvari, ako je drži u rukama ili ako je njegovo pravo upisano u javnoj knjizi.	Vrhovni sud Federacije BiH 126 O P 194842 23 Rev

Zaštita radnika	Isplata neisplaćenih plata i drugih novčanih potraživanja	Kod toga da prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ne zastarijevaju, nema mjesta primjeni odredaba Zakona o radu i Zakona o zabrani diskriminacije koji propisuju prekluzivne rokove za zaštitu prava iz radnog odnosa (zaštitu prava zbog diskriminacije). Dakle, relevantni Zakoni o penzijskom i invalidskom osiguranju kao specijalni propisi su isključili primjenu odredaba Zakona o radu i Zakona o zabrani diskriminacije o nastupanju prekluzije za zaštitu prava.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O Rs 133742 22 Rsž
Prestanak obaveze	Zastarjelost	Kada utužena potraživanja potiču iz Ugovora o okvirnoj finansijskoj podršci i Ugovora o faktoringu po kojim je tužitelj saglasan da odobri namjenski kredit osiguran posredstvom izvoznih potraživanja pod uslovom iz zaključenog ugovora, a tuženi (kao izvoznik) je registrovan za obavljanje djelatnosti roba i usluga izrađenih i proizvedenih u BiH, takav ugovor, predmet kojeg je novčana svota, ne može se podvesti pod ugovor o prometu roba i usluga, pa već sa stanovišta objektivnog elementa nisu ostvarene pretpostavke za primjenu čl. 374. st. I. ZOO - za primjenu trogodišnjeg zastarnog roka, bez obzira na to što tuženi obavlja izvoz roba i usluga.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O Ps 557578 22 Rev
Ugovori	Ugovori	Zbog posebnosti koji ga izdvaja iz Zakona o obligacionim odnosima, ugovor o faktoringu se kvalifikuje kao ugovor sui generis, uz uvažavanje elemenata iz ugovora o kupoprodaji, ugovora o kreditu, ugovora o garanciji, ugovora o cesiji i ugovora o djelu. Taj pravni posao (u konkretnom slučaju zaključen je ugovor o faktoringu sa regresom), spada u grupu specijalnih kreditnih poslova, koji podrazumijeva da ustupilac (konkretno prvotuženi) odgovara faktoru - tužitelju za naplativost potraživanja - na dan dospelosti potraživanja i da tužitelj ima pravo da zahtijeva namirenje od dužnika i ustupioca. Zato u odnosu na postavljeni tužbeni zahtjev ima se primijeniti opći zastarni rok iz čl. 371. ZOO koji iznosi 5 godina, a ne zastarni rok od 3 godine.	
		U slučaju ništavog ugovora, vrijeme za zastaru potraživanja utemeljenog na odredbi čl. 104. st. 1. ZOO (kod zahtjeva za restituciju prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništavog ugovora), počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništavost ugovora.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O P 674822 23 Rev

		<p>Kada je u pitanju zastara potraživanja naknade štete nastale povredom dužnikove postojeće ugovorne obaveze koja se sastoji u pozitivnoj činidbi, zastarijevanje vjerovnikovog potraživanja počinje teći od dospelosti; ako rok za ispunjenje obaveze nije određen, tada dospelost potraživanja vezana je za otkaz (raskid), a zastarijevanje vjerovnikovog potraživanja počinje teći kad je dužnik učinio raskid ugovora, odnosno vjerovnik primio izjavu dužnika o učinjenom raskidu. Do tog trenutka vjerovnik nije ugrožen, pa ni zastarijevanje ne može početi teći.</p>	<p>Vrhovni sud Federacije BiH</p> <p>64 0 Ps 030249 23 Rev</p>
		<p>Odluka krivičnog suda kojom je optužba odbijena i oštećeni upućen da svoj imovinskopravni zahtjev ostvaruje u parnici, daje pravo oštećenom da u roku od tri mjeseca od dana pravosnažnosti krivične presude podnese tužbu za naknadu štete, s tim da do zastarijevanja tog potraživanja nije došlo pod uslovom da je imovinskopravni zahtjev bio postavljen u krivičnom postupku na jasan i određen način tokom trogodišnjeg zastarnog roka.</p>	<p>Vrhovni sud Federacije BiH</p> <p>127 0 P 065631 23 Rev</p>
<p>Naknada materijalne štete Prouzrokovanje štete</p>	<p>Odgovornost za štetu/Naknada štete u slučaju tjelesne povrede ili narušenja zdravlja</p>	<p>Za štetu koju pretrpi profesionalno vojno lice zbog povrede uzrokovane padom na zaleđenoj stazi za kretanje čuvara, odgovara poslodavac zbog propusta u održavanju objekta i obezbjeđenju uslova koji osiguravaju zaštitu života i zdravlja zaposlenika.</p>	<p>Sud Bosne i Hercegovine</p> <p>S1 3 P 043010 23 Gž</p>
	<p>Izgubljena zarada i troškovi liječenja i sahrane</p>	<p>Osoba odgovorna za štetu dužna je oštećeniku nadoknaditi i onu štetu koju trpi zbog toga što neće moći nastaviti školovanje, a time i ostvariti zaradu, ako je izvjesno da bi on da nije bilo štetnog događaja, završio školu i stekao određenu kvalifikaciju sa kojom bi se mogao zaposliti i ostvariti zaradu.</p>	<p>Vrhovni sud Republike Srpske</p> <p>73 0 P 035289 23 Rev</p>
	<p>Naknada materijalne štete</p>	<p>Povreda ugovornog odnosa takva je štetna radnja štetnika kojom se čini povreda postojeće ugovorne obaveze te se obligacionopravni odnos preinačuje, umjesto dotadašnje ugovorne obaveze dolazi obaveza naknade štete (čl. 262. st. 2-4. ZOO).</p>	<p>Vrhovni sud Federacije BiH</p> <p>64 0 Ps 030249 23 Rev</p>
		<p>Kada su oštećenom trajno povećane potrebe medicinske pomoći zbog njegove invalidnosti, osnovanost zahtjeva za novčanu rentu, kao naknade materijalne štete za tuđu njegu i pomoć koju pružaju stručna lica (tzv. usluge medicinskih lica – stručnih lica) proizilazi iz odredbe člana 195. ZOO. Troškovi se nadoknađuju u skladu sa obimom i vremenom te pomoći koja je neophodna oštećenom licu, u visini stvarnih troškova, a</p>	<p>Vrhovni sud Federacije BiH</p>

Naknada nematerijalne štete	Zbog tjelesnih povreda	najviše do prosječne neto zarade koju ostvaruju zdravstveni radnici odgovarajuće stručne spreme koji obavljaju ovu vrstu poslova, u mjestu gdje se pruža ta pomoć oštećenom licu.	68 2 P 019104 22 Rev
		Odredba članka 200. Zakona o obligacionim odnosima jasno regulira da pravo oštećenika na dosuđenje pravične novčane naknade za nematerijalnu štetu ovisi od okolnosti (konkretnog) slučaja a osobito intenziteta bolova (i straha) i njihovog trajanja.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 MaI 138641 23 Gž
		Zdravstvena ustanova odgovara za štetne posljedice operativnog liječenja, ako su te posljedice uzrokovane zaostalim stranim materijalom koji je trebalo ukloniti po završetku medicinske intervencije.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 0 P 307986 23 Rev
Odgovornost za štetu	Podijeljena odgovornost za štetu	Oštećeni (prvotuzižitelj) koji je noću iz zaustavljenog automobila na sredini ceste iza otvorenih vozačevih vrata neoprezno izišao na suprotnu kolničku traku nadolazećeg vozila osiguranika tuženog, kojim je povrijeđen, pridonio je 50% nastanku svoje štete. Takvo kretanje je u uzročnoj vezi sa nastankom predmetne saobraćajne nezgode. Oštećeni ima pravo samo na srazmjerno smanjenu naknadu u smislu odredbe član 192. ZOO, koja se shodno primjenjuje i na nematerijalnu štetu (član 205. istog zakona).	Vrhovni sud Federacije BiH 68 2 P 019104 22 Rev
	Solidarna odgovornost	Lica koja odgovaraju za štetu po istim ili različitim osnovima odgovornosti, a prouzrokovali su je radeći nezavisno jedan od drugog, mogu biti obavezani da štetu solidarno naknade ako se njihov udio u prouzrokovanoj šteti ne može utvrditi.	Vrhovni sud Federacije BiH 32 0 P 324461 22 Rev
Kamate	Zakonske zatezne kamate	Korisniku penzije kome su pojedini mjesečni iznosi penzije isplaćeni sa zakašnjenjem, a za takvo zakašnjenje nije bilo zakonskog osnova, pripada pravo na isplatu zakonskih zatezних kamata na te iznose.	Vrhovni sud Federacije BiH 58 0 P 193800 23 Rev

Prestanak obaveze	Ispunjenje	Kada između dvije osobe postoji više obaveza koje mogu prestati prijebom (kompenzacijom) prijebom se vrši po pravilima koja vrijede za uračunavanje ispunjenja, pa su prestale one tražbine koje je označila strana koja je dala izjavu o prijebom.	Vrhovni sud Republike Srpske 57 O Ps 130269 23 Rev
Obligacioni odnosi	Sticanje bez osnova	Odredba člana 216. ZOO odnosi se samo na glavni zahtjev, a ne na sporedna potraživanja pa nema zadržavanja isplaćene obračunate zakonske zatezne kamate i troškova postupka, jer je odbijanjem tužbenog zahtjeva u postupku po reviziji, otpao osnov na kojem je izvršena isplata tih potraživanja pa je tuženi dužan vratiti isplaćene kamate i troškove postupka koje je naplatio od tužitelja kao stečeno bez osnova.	Vrhovni sud Federacije BiH 58 O P 195698 23 Rev
		Lice koje uživa tuđu stvar nema pravo tražiti od vlasnika da mu naknadi troškove njegovog ulaganja u tu stvar sve dotle dok je ne preda vlasniku u posjed.	Vrhovni sud Republike Srpske 78 O P 019991 23 Rev2
		Kada je izvršena deeksprijacija dijela nekretnina i iste vraćene u vlasništvo ranijeg vlasnika, on ima obavezu da vrati dio naknade koja se utvrđuje u revalorizovanom iznosu dinarske naknade koji je isplaćen, procentualno površini vraćenog zemljišta, a ne prema tržišnoj vrijednosti vraćenog zemljišta.	Vrhovni sud Republike Srpske 89 1 P 038065 23 Rev
Ugovori	Ništav ugovor	Ništav je ugovor između privrednih društava koja su u sukobu interesa (povezana lica) ukoliko je zaključen bez odobrenja nadležnog organa društva odn. većine članova društva koji nemaju lični interes.	Vrhovni sud Republike Srpske 57 O Ps 131232 22 Rev
	Ugovor o zakupu	Ugovor o zakupu se prećutno produžava na neodređeno vrijeme kad zakupoprimac po isteku roka nastavi da upotrebljava zakupljenu stvar, a zakupodavac se tome ne protivi, pa je zakupodavac ovlašten da od zakupoprimca traži zakupninu u ranije ugovorenom iznosu.	Vrhovni sud Republike Srpske 59 O Ps 034230 22 Rev
	Jemstvo	Obaveza jemca platca po obimu i kvalitetu u potpunosti odgovara obavezi korisnika kredita kao glavnog dužnika.	Vrhovni sud Republike Srpske 86 O P 051369 23 Rev

	Ugovor o građenju	U slučaju kada su ugovoreni radovi većeg obima i takvog kvaliteta da bez njih građevina ne bi imala funkciju, to nalaže primjenu odredbi Zakona o obligacionim odnosima koje se odnose na ugovor o građenju, a ne ugovor o djelu. Ovo iz razloga što se radi o „građevini“ u širem smislu, koja shodno odredbi člana 631. ZOO, obuhvata različite vrste radova, između ostalih i radove na postrojenjima i instalacijama, pa dakle i one vrste radova koji bi se mogli smatrati zanatskim, ali koji se u zajednici sa drugim radovima građenja, skupno kvalificiraju kao „građevinski“. Prema stavu sudske prakse svi radovi za koje postoji potreba izrade posebnog projekta, predstavljaju građevinske radove.	Vrhovni sud Federacije BiH 32 0 Ps 285095 22 Rev
	Kupoprodajni ugovor	Protokom prekluzivnog roka za podnošenje tužbe zbog pravnih nedostataka kupljene stvari, kupac je izgubio pravo da pobija ugovor iz tog osnova.	Vrhovni sud Republike Srpske 57 0 Ps 130727 22 Rev
AUTORSKO PRAVO			
Autorsko srodna prava Autorsko djelo	i Autorsko djelo	Baza podataka se može štiti na dva načina, kao autorsko djelo, tačnije kao zbirka, pod uslovom da je originalna, odnosno da izbor, raspored ili način izlaganja sadržine baze predstavlja individualnu duhovnu tvorevinu, a drugi način putem posebnog prava proizvođača (srodno pravo) u kom slučaju zaštitu uživa lice koje je preduzelo inicijativu i uložilo sredstva u izradu baze podataka. Sami podaci nisu autorskopravno zaštićeni jer nisu autorsko djelo, bez obzira da li su ili ne uneseni u bazu podataka.	Vrhovni sud Republike Srpske 57 0 Ps 138510 23 Rev
PRIVREDNO PRAVO			
		U skladu sa pravilima mjeničnog prava, prigovor da označena dospelost u bjanko mjenici nije određena u skladu sa mjeničnim ovlaštenjem, razrješava se primjenom pravila o dospelosti konkretne mjenice i rokovima zastare mjeničnog potraživanja, koja pravila su regulisana odredbama Zakona o mjenici (član 34. i 80.), jer ovi parametri u njegovom razrješenju daju sigurnost mjeničnom dužniku, da od njega neće biti naplaćeno mjenično potraživanje obuhvaćeno zastarom. Kada nema mjeničnog ovlaštenja za popunu mjenice, dospelost se određuje prema dospelosti osnovnog posla kojim je obezbijeđena izdata mjenica i uz primjenu člana 80. stav 1. i 2. Zakona o mjenici.	Vrhovni sud Federacije BiH 56 0 I 051421 23 Rev

Privredno Pravo	Mjenica	Mjenica u kojoj nije označena dospelost (bjanko mjenica) ne može se smatrati kao mjenica po viđenju, jer se to odnosi samo na mjenicu koja u momentu izdavanja sadrži sve bitne sastojke koji je čine mjenicom, osim onih iz člana 107. stav 2. Zakona o mjenici (dospelost), pa zakon u tim odredbama presumira njen sadržaj i daje joj karakter mjenice po viđenju.	Vrhovni sud Federacije BiH 56 0 I 051421 23 Rev
		Kada je mjenica protestirana, mjenično-pravni zahtjevi protiv trasanta zastarijevaju za godinu dana računajući od dana pravodobno podignutog protesta.	Vrhovni sud Federacije BiH 53 0 P 064321 22 Rev
Privredno Pravo	Stečaj	Sud može ocjenjivati vjerovatnost postojanja predlagateljevog potraživanja i nakon što je pokrenut prethodni postupak radi utvrđivanja postojanja uslova za otvaranje stečajnog postupka, jer rješenje o odbijanju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka sud donosi između ostalog i ocjenom vjerovatnosti potraživanja predlagatelja, a ne samo utvrđivanjem zakonom predviđenih stečajnih razloga.	Vrhovni sud Federacije BiH 51 0 St 206645 23 Rev
		Obavezu povjeriocu može ispuniti ne samo dužnik nego i treće lice, a povjerilac je dužan da primi to ispunjenje. Kada je povjerilac odbio primiti ispunjenje obaveze od trećeg lica, tada je u docnji, radi čega je izgubio aktivnu legitimaciju za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka koju legitimaciju mora imati tokom cijelog prethodnog postupka, a ne samo u trenutku njegovog pokretanja.	
RADNO PRAVO			
	Za isplatu plata, doprinosa i naknade plate	Kad radnik u jednom dijelu razdoblja nezakonitog otkaza zasnuje radni odnos kod drugog poslodavca, za to razdoblje mu pripada pravo na razliku plaće između iznosa plaće koji je ostvarivao kod tog poslodavca i iznosa koji bi ostvarivao kod tuženog, da nezakonitog otkaza ugovora o radu nije bilo.	Vrhovni sud Federacije BiH 18 0 Rs 052019 23 Rev
	Izuzetci od principa jednakog postupanja	Radnik koji se obratio poslodavcu, a poslodavac u roku od 30 dana nije udovoljio tom zahtjevu i nije postignut sporazum o mirnom rješenju spora iz člana 116.st.1. Zakona o radu, može u daljem roku od 90 dana podnijeti tužbu pred nadležnim sudom.	Vrhovni sud Federacije BiH 55 0 Rs 007319 23 Rev

Zaštita Radnika	Isplata neisplaćenih plata i drugih novčanih potraživanja	U situaciji kada su tužioci prije uspostave Distrikta, radeći kao ovlašćena službena lica u ministarstvima unutrašnjih poslova entiteta Bosne i Hercegovine ostvarivali pravo na beneficirani radni staž (12 mjeseci efektivnog rada se računalo kao 16 mjeseci staža osiguranja) i kada su u periodu nakon uspostave Distrikta u entitetima Bosne i Hercegovine ovlašćena službena lica kako Policije tako i Sudske policije konstantno ostvarivala konkretno pravo, a posebno kod toga da se radi o istoj vrsti poslova sa istim pravima, obavezama i ovlašćenjima, slijedi jasan zaključak da su tužioci u spornom periodu bili diskriminirani u odnosu na sve ostale ovlašćene policijske službenike (ovlašćene službenike Sudske policije) u Bosni i Hercegovini, odnosno da su prema ostalim ovlašćenim službenim licima kako Policije tako i Sudske policije u Bosni i Hercegovini, stavljeni u neravnopravan položaj u pogledu ostvarivanja ovog prava, a da za takvo postupanje nije postojao ni jedan opravdan interes.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 Rs 133742 22 Rsž
	Zaštita prava policijskih službenika		
	Zaštita Radnika Pobjanje odluke o prestanku radnog odnosa	Upravni odbor može razriješiti direktora i prije vremena za koje je imenovan ako utvrdi da je odgovoran za neuspješan rad ustanove.	Vrhovni sud Federacije BiH 18 0 Rs 048561 23 Rev
Prestanak radnog odnosa	Otkaz ugovora o radu zbog odgovornosti za težu povrednu radnih obaveza iz ugovora o radu	Polazeći od toga da se izostanak sa posla („u trajanju od tri dana“) ima smatrati povredom radne obaveze samo u slučaju kada je takav izostanak neopravdan, onda se nedolazak tužitelja na posao u spornom periodu ne može smatrati bilo kakvim prijestupom ili povredom radne obaveze, kada iz utvrđenih činjenica jasno proizilazi da tužitelj nije dolazio na posao iz opravdanih razloga, što je potkrijepljeno valjanom medicinskom dokumentacijom, a i samim iskazima tužitelja, tuženog i saslušanih svjedoka.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 Rs 075517 15 Rsž
Otkaz ugovora o radu	Otkaz ugovora o radu zbog odgovornosti za težu povrednu radnih obaveza iz ugovora o radu	Kada se sporni odnos po tužbi tužitelja (poništenje rješenja o otkazu ugovora o radu) ima raspraviti po odredbama Zakona o radu, u sporu u kojem sud nema punu jurisdikciju, a sporni odnos po protivtužbi (naknada štete u vezi sa radom tužitelja) po odredbama Zakona o obligacionim odnosima i uz primjenu istog procesnog Zakona o parničnom postupku, koji sadrži određena neistovjetna pravila u postupanju, tada nisu ispunjeni uslovi da se po protivtužbi tuženog raspravlja u sporu po tužbi tužitelja.	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 0 Rs 128320 21 Rsž
	Obligacioni odnosi - Naknada materijalne štete	Obična šteta	

Parnični postupak	Protivtužba i odgovor na protivtužbu		
Zaključivanje ugovora o radu	Radnopravni status direktora/menadžerski ugovor	Ako je menadžerski ugovor zaključen tako da sadržava i radno-pravne odredbe, tj. kao jedinstveni ugovor, a u slučaju ispunjenja bilo kojeg od razloga za opoziv prestaje samo dio ugovora koji uređuje njegov položaj kao menadžera, dok radno-pravni dio ugovora i dalje ostaje na snazi, pa, za slučaj odbijanje zaključenja Ugovora o radu sa izmijenjenim uvjetima, se može otkazati ugovor o radu.	Vrhovni sud Federacije BiH 58 O Rs 181758 22 Rev
RADNO PRAVO	Zasnivanje radnog odnosa Zaključivanje ugovora o radu	Ako poslodavac ne zaključi ugovor o radu sa radnikom u pisanoj formi, a radnik obavlja poslove za poslodavca uz naknadu, smatra se da je zasnovan radni odnos na neodređeno vrijeme, ako poslodavac drugačije ne dokaže. Sama okolnost da poslodavac radniku nije isplatio naknadu za obavljeni rad, iako je dogovor radnika i poslodavca podrazumijevao rad uz naknadu, ne može promijeniti prirodu odnosa između radnika i poslodavca.	Vrhovni sud Federacije BiH 58 O Rs 172708 23 Rev
ZAŠTITA OD DISKRIMINACIJE			
ZAŠTITA OD DISKRIMINACIJE RADNO PRAVO	Viktimizacija	Osoba koja je kao punomoćnik zastupala tužitelja u postupku diskriminacije smatra se učesnikom u tom postupku, te shodno tome uživa zaštitu od viktimizacije. U postupku radi zaštite od viktimizacije primjenjuje se pravilo o preraspodjeli tereta dokazivanja.	Vrhovni sud Federacije BiH 58 O P 197625 22 Rev
	Osnovi i vrste diskriminacije/ Zabrana diskriminacije	Za osnovanost zahtjeva iz osnova diskriminacije, mora se utvrditi da je do stavljanja u nejednak položaj došlo zbog jednog od zabranjenih osnova (čl. 2. stav 1. ZZD) i ti zaštićeni osnovi predstavljaju ključni element diskriminacije. Kada tužiteljica diskriminatorno postupanje tuženog vidi u povredi zakonske procedure prilikom internog premještanja i prijema određene osobe na drugo radno mjesto (Internog revizora), a da u toku postupka nije dokazala zbog kojeg je zaštićenog osnova dovedena u nejednak položaj, niti je učinila vjerovatnim da je diskriminirana, takve tvrdnje ne mogu se podvesti pod pojam diskriminacije pa je tužbeni zahtjev da je tuženi povrijedio pravo tužiteljice na jednako postupanje valjalo odbiti.	Vrhovni sud Federacije BiH 32 O Rs 378208 23 Rev

	Izuzetci od principa jednakog postupanja	Nema diskriminacije po obrazovanju kada Grad Tuzla, kao osnivač prvotužene koja je poslodavac tužiteljice, drugim zaposlenicima sa SSS obezbijedi radna mjesta u drugim javnim preduzećima, dok tužiteljici koja je VSS, diplomirani arhitekta, ne obezbijedi zaposlenje u drugom preduzeću, jer je takvo nejednako postupanje objektivno i razumno opravdano zbog prirode konkretnih profesionalnih aktivnosti pa predstavlja izuzetak od principa jednakog postupanja.	Vrhovni sud Federacije BiH 32 O P 321817 23 Rev
Zaštita od diskriminacije	Zabrana diskriminacije	Donošenje novog Pravilnika o radu je bilo propisano čl. 118 ZOR, zbog čega je njegova svrha donošenja bila opravdana pa iako može staviti u nepovoljniji položaj neke radnike u odnosu na druge, u postupku nije dokazano da je to urađeno po bilo kojoj zabranjenoj osnovi koju čini lično svojstvo tužiteljice, što je osnov i za indirektnu diskriminaciju.	Vrhovni sud Federacije BiH 32 O Rs 384829 23 Rev
NASLJEDNO PRAVO			
Nasljeđivanje na osnovu zakona	Nužni nasljednici	Ako u trenutku smrti ostavitelja nema ostavinske mase jer je za života raspolagao cjelokupnom zaostavštinom, odmah se pristupa utvrđenju za koliko je nužnom nasljedniku, koji je postavio zahtjev za utvrđenje povrede prava, povrijeđen nužni dio	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 310620 23 Rev
Nasljedno-pravni ugovori	Ugovor o doživotnom izdržavanju	Budući da se sadržaj obaveze doživotnog izdržavanja ne može unaprijed odrediti ugovorom u svim pojedinostima, povodom zahtjeva za raskid ugovora zbog neispunjenja obaveze davaoca izdržavanja sud utvrđuje prema konkretnim okolnostima da li je davalac izdržavanja uredno ispunjavao svoju obavezu.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 258338 23 Rev
Nasljeđivanje na osnovu testamenta	Pisani testament pred svjedocima	Lice koje je sastavilo pismeni testament pred svjedocima (u ovom slučaju je to advokat), može istovremeno biti i jedan od svjedoka tog testamenta.	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 O P 118482 20 Gž
	Pokretanje ostavinskog postupka	O obligaciono-pravnom zahtjevu se ne može raspravljati u ostavinskom, nego u parničnom postupku.	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 O O 086358 21 Gž

Ostavinski postupak	Rješenje o nasljeđivanju legatu	Ostavinski sud nije u obavezi da utvrđuje da li je bilo raspolaganja novčanim sredstvima na računu ostaviteljice nakon njene smrti, obzirom da su nasljednici legitimisani da na osnovu pravosnažnog rješenja o nasljeđivanju zahtijevaju da im se isplati odgovarajući dio novčanih sredstava sa računa ostaviteljice ili da tu isplatu traže od drugih lica ukoliko su neovlašteno raspolagali imovinom (novčanim sredstvima) ostaviteljice nakon njene smrti.	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 O O 118531 21 Gž
		Nasljednik uz prijedlog za donošenje dopunskog rješenja mora dostaviti dokaze iz kojih bi se moglo utvrditi da postoji imovina ostavitelja koja rješenjem o nasljeđivanju nije raspravljena (novac, nekretnine ili pokretne stvari).	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 O O 086358 21 Gž
		Naknadno pronađena imovina za koju se u vrijeme donošenja rješenja o nasljeđivanju nije znalo da pripada zaostavštini se raspodjeljuje novim rješenjem, odnosno donošenjem dopunskog rješenja o nasljeđivanju. U tom slučaju, donošenje dopunskog rješenja o nasljeđivanju, mogu da traže samo nasljednici ostavioca, a ne i treća lica, gdje pripada i predlagateljica (kao suvlasnica nekretnina o kojima u prethodno provedenom ostavinskom postupku nije raspravljano), a sve da bi mogla nastaviti postupak diobe nekretnina, svoj suvlasnički dio prodati i izvršiti valjan upis u zemljišnoknjižnoj evidenciji.	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 O O 067981 22 Gž
	Nasljednikovi zahtjevi nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju	Kada tužiteljica nije učestvovala u ostavinskom postupku koji je okončan donošenjem rješenja o nasljeđivanju, ona kao novi nasljednik, svoja prava iz zaostavštine može ostvariti jedino u parničnom postupku shodno odredbi člana 256. Zakona o nasljeđivanju Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, radi čega nema mjesta tvrdnji tuženog da se konkretna stvar treba riješiti donošenjem dopunskog rješenja o nasljeđivanju odnosno isključivo u vanparničnom postupku raspravljanja zaostavštine (jedini pravni put je pokretanje redovnog parničnog postupka pred nadležnim sudom).	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 O P 107939 22 Gž
PORODIČNO PRAVO			
Izdržavanje	Izdržavanje djece, roditelja i drugih srodnika	Izdržavanjem se zadovoljavaju potrebe djeteta, neophodne za obezbjeđenje njegove egzistencije i obezbjeđenje standarda približnog onom koji imaju roditelji, korigovan standardom okoline u kojoj dijete živi, pri čemu je kod određivanja visine doprinosa na ime izdržavanja, opredjeljujuća potreba djeteta, pa treba voditi računa o tome da se dosudi iznos koji će te potrebe zadovoljiti, bez obzira na eventualno mala mjesečna primanja roditelja koji je obveznik plaćanja doprinosa i njegovu obavezu da izdržava i	Vrhovni sud Republike Srpske 72 O P 086368 23 Rev

		drugu djecu, jer je taj roditelj dužan da iskoristi sve svoje mogućnosti, te uloži i pojačane napore kako bi obezbjedio pristojnu egzistenciju svome djetetu.	
Imovinski odnosi	Imovinski odnosi bračnih partnera	Suma novca koju je jedan supružnik unio u zajednicu života ne ulazi u zajedničku imovinu već ta suma predstavlja njegovu posebnu imovinu.	Vrhovni sud Republike Srpske 76 O P 028063 22 Rev
	Bračna/vanbračna a stečevina	Kada je neka stvar pribavljena kreditom za vrijeme trajanja bračne zajednice, ona ostaje bračna stečevina, a supružnik koji je sam iz svojih sredstava vratio ostatak kredita stiče regresno pravo prema drugom supružniku.	Vrhovni sud Federacije BiH 25 O MaI 051699 21 Rev
	Bračna/vanbračna stečevina	Za nastanak zajedničke imovine bračnih supružnika pravno su relevantne 2 pretpostavke: prva - da je riječ o imovini stečenoj tokom bračne zajednice i druga - da se radi o imovini nastaloj radom bračnih supružnika.	Vrhovni sud Republike Srpske 72 O P 072581 22 Rev
Odnosi roditelja i djece	Materinstvo i očinstvo	Pitanje nasljednog prava vanbračnog djeteta u odnosu na srodnika – oca i postojanja, priznanja ili utvrđenja očinstva rješava se samo na način propisan zakonom (priznanje dato pred matičarom, organom starateljstva, sudom, notarom ili u testamentu ili utvrđenje sudskom odlukom), pa nepriznata strana sudska odluka o izdržavanju djeteta i serološki nalaz stranog instituta o postojanju biološkog očinstva nisu dokaz očinstva i doveli bi u pitanje pravne postulate vladavine prava i načelo pravne sigurnosti.	Vrhovni sud Federacije BiH 27 O P 035485 22 Rev
STAMBENO PRAVO			
STAMBENO PRAVO	Otkup stana	Postoji pogrešna primjena materijalnog prava kada drugostepeni sud propusti utvrditi istinitost iznesene činjenične tvrdnje tužiteljice da je tužena drugom nosiocu stanarskog prava na stanu u istoj zgradi omogućila otkup stana, a to isto pravo uskratila prednici tužiteljice na osnovu stava da se radi o stanu u zgradi koja nije nacionalizirana, i na osnovu te činjenice propusti raspraviti osnovanost tužbenog zahtjeva za otkup stana osnovom odredbe člana 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, na koju se tužiteljica pozvala u tužbi.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O P 621928 23 Rev

➤ Građansko procesno pravo

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Broj predmeta
PARNIČNI POSTUPAK			
Revizija/ Opće odredbe	Dozvoljenost/dopuštenost revizije/ Punomoćnici	I u postupcima zaštite od diskriminacije po Zakona o zabrani diskriminacije, primjenjuje se odredba kojom se pravo na izjavljivanje revizije ograničava na advokata koji zastupa stranku ili stranke lično ako imaju položen pravosudni ispit.	Vrhovni sud Federacije BiH 32 O Rs 190225 23 Rev
		Ne može se dopuštenost vanredne revizije osnovano zasnovati na procesnom pitanju koje problematizira povredu odredaba parničnog postupka, počinjenu od strane prvostepenog suda, na koju drugostepeni sud ne pazi po službenoj dužnosti i na koju revident nije ukazao u svojoj žalbi protiv prvostepene presude.	Vrhovni sud Federacije BiH 43 O P 203307 23 Rev
		Kada reviziju izjavi punomoćnik koji nije revidenta zastupao u postupku pred nižestepenim sudovima i koji nije advokat, a uz reviziju ne bude priložena punomoć za izjavljivanje revizije, niti uvjerenje o položenom pravosudnom ispitu, radi se o otklonjivom nedostatku, te će sud pozvati revidenta da u odgovarajućem roku ove nedostatke otkloni. Ukoliko revident ne postupi po nalogu suda, sud će reviziju odbaciti kao nedozvoljenu.	Vrhovni sud Republike Srpske 95 O P 073478 23 Rev
Suparničari	Formalni suparničari	Kada više tužitelja zahtjeve za naknadu nematerijalne štete zasnivaju na bitno istorodnom činjeničnom i pravnom osnovu, što tužitelje kvalificira kao formalne – obične (aktivne) suparničare, onda se dopuštenost revizije u smislu odredbe članka 359. stavak (2) Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH, cijeni prema vrijednosti tužbenog zahtjeva za svakog tužitelja posebno, a ne prema zbiru njihovih potraživanja, jer je svaki suparničar samostalna stranka u istoj parnici.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O P 133937 22 Rev

Međunarodno procesno pravo	Priznanje strane sudske odluke	Svako lice koje je bilo stranka u postupku vođenom pred sudom druge države je ovlašteno da u vanparničnom postupku pred domaćim sudom traži priznanje odluke koju je donio strani sud, bez obzira da li će se ta strana sudska odluka izvršavati u F BiH odnosno u Bosni i Hercegovini ili u stranoj državi tj. državi čiji ju je sud donio. Postupak priznanja strane sudske odluke može pokrenuti kako stranka čiji je zahtjev tom odlukom usvojen, tako i stranka čiji je zahtjev stranom odlukom odbijen u odnosu na protivnu stranku.	Vrhovni sud Federacije BiH 09 V 041486 23 Gž
Tužba	Tužba za utvrđenje	Nije dozvoljena tužba za utvrđenje činjenice da je tužitelj povodom ispunjenja ugovora isplatio tuženom određeni novčani iznos i da će presuda zamjeniti potvrdu o toj isplati.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 319735 22 Rev
Sudske odluke	Dopunska presuda	Pogrešna kvalifikacija pravnog sredstva nema uticaja na njegov tretman, pa kad se presuda pobija žalbom zbog toga što sud nije odlučio o svim zahtjevima (ili dijelu zahtjeva) koji su predmet parnice, pa i onda kada se tužitelj žali jer smatra da je dio njegovog zahtjeva odbijen sadržajem obrazloženja, bez obzira što takva odluka nije sadržana u izreci presude, žalba će se tretirati kao prijedlog da se donese dopunska presuda.	Vrhovni sud Republike Srpske 80 O P 105773 23 Rev 2
Podnesci	Uređenje podneska	Ako tužba nije uredna odn. ne sadrži sve što je potrebno da bi se po njoj moglo postupati, treba je vratiti na uređenje, a sud koji tako ne postupi već odbije tužbeni zahtjev, čini povredu odredaba parničnog postupka zbog koje se presuda mora ukinuti.	Vrhovni sud Republike Srpske 77 O P 105357 22 Rev
Suparničarstvo	Formalni suparničari	Kod formalnog aktivnog suparničarstva, svaki od tužitelja kao suparničar je samostalna stranka u parnici. Vrijednost predmeta spora u tom slučaju se određuje prema vrijednosti svakog pojedinog zahtjeva, a ne njihovog zbira.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 321889 23 Rev
	Nužni suparničari	U parnici radi utvrđenja ništavosti ugovora tužbom moraju na strani tuženih biti obuhvaćena oba ugovarača kao nužni jedinstveni suparničari.	Vrhovni sud Republike Srpske 85 O P 091355 22 Rev

Nadležnost suda Prvostepeni postupak	Stvarna nadležnost	Ne postoji nadležnost parničnog suda za postupanje po zahtjevima za ostvarivanje prava utvrđenih Zakonom o pravima branilaca i članova njihovih porodica koji kao lex specialis ovu materiju u cijelosti stavlja u nadležnost organa uprave.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O P 487920 23 Rev
		Za odlučivanje o tužbenom zahtjevu koji se odnosi na registraciju žiga, stvarno je nadležan privredni sud u situaciji kada je član društva prijavu za priznavanje žiga društva podnio Institutu za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine, za vrijeme dok je još član društva	Vrhovni sud Republike Srpske 85 O P 119594 23 R
	Mjesna nadležnost	Tužitelj sa tužbom za naknadu štete, izboru mjesnu nadležnost suda određuje isključivo u vrijeme podnošenja tužbe, zbog čega izjava tužitelja data na pripremnom ročištu ne može biti osnova za promjenu mjesne nadležnosti suda.	Vrhovni sud Federacije BiH 41 O Rs 099582 23 R
Odgovor na tužbu	Dostava tužbe na odgovor	Tužba je uredno dostavljena na odgovor tuženoj kada joj je uz tužbu, u kojoj je kao tuženi bio označen njen pravni prednik, dostavljen i pismeni podnesak kojim je tužitelj, uređujući tužbu, označava kao novog tuženog zbog prestanka postojanja prvobitno označenog tuženog.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O Rs 635617 23 Rev
Dokazi Prvostepeni postupak	Odlučivanje o visini tužbenog zahtjeva prema slobodnoj ocjeni Teret dokazivanja	Kada sud odlučuje o visini naknade štete prema svojoj ocjeni u smislu člana 127. ZPP, tada se isključuje primjena pravila o teretu dokazivanja (čl. 126. ZPP) kojem bi inače bilo mjesta da nema ovlaštenja iz čl. 127. Odredba člana 127. odnosi se na utvrđivanje činjeničnog stanja, a ne na primjenu materijalnog prava i po ovom pravilu, utvrđuje se visina potraživane štete kao činjenica, uz ispunjenje uslova da je sud prethodno utvrdio osnovanost tužbenog zahtjeva, ali, čija visina se može utvrditi samo sa nesrazmjernim teškoćama ili se ne može uopšte utvrditi.	Vrhovni sud Federacije BiH 58 O P 193829 22 Rev
	Teret dokazivanja	Ugovor o ustupanju potraživanja (cesija) je ugovor kojim povjerilac (cedent) svoje potraživanje, koje ima prema dužniku (cezusu), prenosi na treću osobu (cesionara), pa u postupku potraživanja po osnovu ugovora o cesiji, na cesionaru je teret dokazivanja postojanja potraživanja ustupioca (cedenta) prema dužniku (cezusu).	Vrhovni sud Federacije BiH 32 O Ps 317835 23 Rev

opšte odredbe	Privremeni zastupnik	Kada je u ovršnom postupku ovršeniku postavljen privremeni zastupnik iz reda odvjetnika, njegove troškove koje je imao u tom postupku dužan da nadoknadi tražitelj ovrhe (a koje troškove tražitelj ovrhe može naknadno ostvariti kao dio (ukupnih) parničnih (ovršnih) troškova prema uspjehu u postupku).	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 O I 138638 22 Gž 2
Izvršni postupak	Trkoškovi postupka		
	Presuđena stvar	Nisu ispunjene zakonske pretpostavke za odbacivanje tužbe zbog pravosnažno presuđene stvari ako činjenični osnov na kome je zasnovan tužbeni zahtjev u novoj tužbi nije identičan sa činjeničnim osnovom navedenim u ranijoj tužbi.	Vrhovni sud Republike Srpske 79 O P 003958 22 Rev
IZVRŠNI POSTUPAK			
Izvršni postupak	Izvršna isprava	Tražilac izvršenja nije ovlašten tražiti izvršenje na osnovu pravosnažne presude kao izvršne isprave, protiv izvršenika, ako označeni izvršenik nije bio stranka u parničnom postupku u kojem je donesena ta presuda	Vrhovni sud Republike Srpske 85 O P 098051 22 Rev
		Otpравak izvornika u svrhu ovrhe bilježnički obrađenog ugovora o zasnivanju hipoteke, čijim je izdavanjem bilježnik potvrdio da su ispunjeni uvjeti za izvršnost izvornika (da je dužnik pristao na neposredno izvršenje i da je osigurano potraživanje dospjelo) predstavlja ovršnu ispravu.	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 O I 134069 22 Gž
Izvršni postupak	Troškovi postupka	Nakon što prvostupanjski sud provjeri ispunjenost uvjeta za završetak ovrhe, od koje odluke ovisi opravdanost i nužnost poduzetih radnji ovrhe pa slijedom toga i utemeljenost troškova koji su u povodu istih nastali, odlučuje o svim troškovima postupka koji su nastali u svezi provođenja ovrhe određene rješenjem o ovrsi u konkretnom predmetu, kada donosi odluku o osnovanosti i visini tih troškova kao i o predloženom načinu provođenja ovrhe radi prinudne naplate tih dosuđenih troškova, s tim da nema smetnji da se istom odlukom odluči i o završetku postupka ovrhe i o troškovima postupka.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O I 048012 23 Gž 2
	Rokovi za postupanje	Rok kojim sud poziva tražitelja ovrhe da predloži drugi predmet i sredstvo ovrhe nije sudski nego zakonski prekluzivni rok.	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 O I 141045 22 Gž

Vrste izvršenja	Izvršenje na nekretninama	Savjestan i zakonit kupac uživa zaštitu prava stečenih kupovinom nepokretnosti u izvršnom postupku, ali samo u površini koja je bila predmet prodaje.	Vrhovni sud Republike Srpske 67 O Ps 001445 22 Rev
VANPARNIČNI POSTUPAK			
Uređenje imovinskih odnosa	Određivanje naknade za ekspropirane nepokretnosti	U postupku određivanja naknade za ekspropisano zemljište (bez obzira da li se radi o potpunoj ili o nepotpunoj eksproprijaciji) ne može se raspravljati o pravilnosti pravosnažnog rješenja o eksproprijaciji, kako u pogledu karaktera zemljišta, tako i u pogledu njegove površine.	Vrhovni sud Republike Srpske 85 O V 067841 23 Rev
ZAKON O ZAŠTITI PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU REPUBLIKE SRPSKE			
Postupak zaštite	Odbacivanje tužbe	Tužba je neblagovremena i treba je odbaciti ako je podnesena sudu nakon proteka roka za podnošenje tužbe propisanog posebnim zakonom.	Vrhovni sud Republike Srpske 85 O Rs 097233 22 Rev

➤ **Krivično materijalno pravo**

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Naziv suda i broj predmeta
Krivično pravo – opći dio			
Kazne	Opća pravila za odmjerenje kazne /Odmjerenje kazne osuđenoj osobi	U slučaju specijalnog povrata kod odmjerenja kazne optuženom uvijek treba imati u vidu i težinu štetne posljedice proistekle počinjenjem konkretnog kaznenog djela.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O K 123851 20 Kž
	Odmjerenje kazne za krivična djela učinjena u sticaju	Kada sud pri osudi za dva krivična djela učinjena u sticaju, za jedno krivično djelo izrekne kaznu zatvora a za drugo krivično djelo novčanu kaznu, s obzirom da se radi o dvije vrste kazni, po prirodi stvari, nije moguće izreći jedinstvenu kaznu za djela učinjena u sticaju.	Vrhovni sud Federacije BiH 01 O K 015012 23 Kž

Mjere bezbjednosti	Oduzimanje predmeta	Kada je presudom donesenom na osnovu sporazuma o priznanju krivice sud optuženom, pored sankcije predviđene sporazumom, izlazeći iz okvira sporazuma izrekao i mjeru bezbjednosti oduzimanje predmeta koja sporazumom nije predviđena, na taj način je na štetu optuženog povrijeđen krivični zakonik u vidu prekoračenja ovlaštenja koja sud ima po zakonu.	Vrhovni sud Republike Srpske 13 0 K 007155 23 Kž 9
Oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom	Osnov oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom	Kada je prvostepeni sud osuđujućom presudom oštećene uputio na parnicu sa imovinskopravnim zahtjevom, bio je obavezan da po službenoj dužnosti od optuženog oduzme imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom u iznosu utvrđenom tom presudom, jer jedno od osnovnih načela krivičnog zakonodavstva propisuje da niko ne može zadržati imovinsku korist pribavljenu izvršenjem krivičnog djela i da se ista obavezno oduzima, a pri tome na ovu obavezu suda u konkretnom slučaju nije od uticaja okolnost da je oštećenoj dio štete nadoknadilo osiguravajuće društvo.	Vrhovni sud Republike Srpske 12 0 K 009750 23 Kž 2
Krivične sankcije	Zamjena kazne zatvora	Zahtjev za zamjenu kazne zatvora novčanom kaznom ne može odnositi na dio kazne zatvora koju osuđeni nije izdržao, jer momentom stupanja na izdržavanje kazne zatvora započinje njeno izvršenje i više nisu ispunjeni uslovi za njenu zamjenu novčanom kaznom.	Vrhovni sud Republike Srpske 13 0 K 001492 23 Kž
	Opšta pravila za odmjeravanje kazne	Krivično djelo razbojništva se može izvršiti samo sa direktnim a ne i sa eventualnim umišljajem, pa se slijedom toga oblik vinsti (direktni umišljaj) optuženog ne može se cjeniti kao otežavajuća okolnost prilikom odmjeravanja kazne.	Vrhovni sud Republike Srpske 12 0 K 009750 23 Kž 2
Krivično djelo	Saučiniteljstvo	Kako prema odredbi člana 31. KZ FBiH, saizvršilaštvo postoji ako više osoba zajednički učine krivično djelo, učestvovanjem u učinjenju krivičnog djela ili preduzimajući što drugo čime na odlučujući način doprinose učinjenju krivičnog djela, to u situaciji kada je optuženi po prethodnom dogovoru dovezao ostale optužene na mjesto izvršenja krivičnog djela, iste sačekao u autu i nakon izvršenja krivičnog djela odvezao optužene putničkim motornim vozilom sa mjesta izvršenja krivičnog djela, optuženi je krivično djelo počinio kao saizvršilac jer je poduzeo radnje kojima je na odlučujući način doprinio izvršenju krivičnog djela, koje bez njegovih radnji ne bi moglo biti učinjeno na način na koji je učinjeno.	Vrhovni sud Federacije BiH 09 0 K 037431 23 Kž

Odgovornost pravnih osoba	Osnov i granice odgovornosti pravne osobe	Članom 128. KZ FBiH, je propisano da za krivično djelo koje je učinitelj učinio u ime, za račun ili u korist pravne osobe, odgovara pravna osoba, između ostalog, kada smisao učinjenog krivičnog djela proizilazi iz zaključaka, naloga ili odobrenja rukovodećih ili nadzornih organa pravne osobe (tačka a) i kada pravna osoba raspolaže protivpravno ostvarenom imovinskom koristi ili koristi predmete nastale krivičnim djelom (tačka c) pa kada izreka prvostepene presude ne sadrži činjenice i okolnosti iz kojih proizilazi da je optužena pravna osoba raspolagala tom imovinskom koristi, niti sadrži naznaku da smisao učinjenog krivičnog djela proizilazi iz zaključaka, naloga ili odobrenja rukovodećih organa pravne osobe, izreka presude je nerazumljiva i učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.	Vrhovni sud Federacije BiH 03 0 K 016546 23 Kž 6
Elementi nužne odbrane	Srazmjernost odbrane napadu	Kod razmatranja srazmjernosti odbrane koju optuženi preduzima radi odbijanja istovremenog protivpravnog napada oštećenog potrebno je, između ostalog, cijeniti da li je oštećeni upotrijebio kakvo sredstvo pri napadu, te da li je optuženi povređivanjem nekog drugog dijela tijela (a ne glave) ušicom sjekire ili drugim dijelom sjekire (a ne metalnim), mogao odbiti protivpravni napad oštećenog.	Vrhovni sud Federacije BiH 01 0 K 016525 23 Kž 2
Krivično pravo – posebni dio			
Krivično pravo - posebni dio	Ubistvo	Kod osnovnog oblika krivičnog djela „Ubistvo“ motiv ne predstavlja konstitutivno obilježje umišljaja i kao takav ne mora biti obuhvaćen umišljajem, niti mora biti utvrđen u postupku.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 K 130129 21 Kž 10
	Šumska krađa	Za postojanje kaznenog djela „krađa“, a time i kaznenog djela „šumska krađa“ nužno je da je počinitelj tuđu pokretnu stvar oduzeo, odnosno, da je u „tuđoj šumi“ oborio jedno ili više stabala, s tim što pojam „tuđa“ ne treba promatrati isključivo s aspekta utvrđivanja stvarnog vlasništva nad tom tuđom pokretnom stvari, odnosno, s aspekta utvrđivanja zemljišnoknjižnog vlasništva nad šumskim zemljištem i posjećenim stablima, nego je za postojanje navedenog kaznenog djela dovoljno utvrditi da počinitelj bespravne sječe nije vlasnik posjećenih stabala, odnosno, šume u kojoj su stabla posječena, zbog čega je, po ocjeni ovog suda, za postojanje bitnih obilježja kaznenog djela Šumska krađa iz članka 310. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u pogledu utvrđenja da se radi o „tuđoj pokretnoj stvari“,	Apelacioni sud Brčko distrikta

	dovoljno da se na strani oštećenih pojavljuju dugogodišnji posjednici, pa je za dokazivanje da se radi o tuđoj pokretnoj stvari u konkretnom slučaju kao dokaz dovoljan i izvod iz posjedovnog lista (katastar), jer zbog aktualnog postupka izlaganja nekretnina na tretiranom području, faktičko stanje vlasništva nije istovjetno zemljišno knjižnom.	96 0 K 134516 22 Kž
Krivotvorenje ili uništenje poslovnih ili trgovačkih knjiga ili isprava	Za postojanje krivičnog djela Krivotvorenje ili uništenje poslovnih ili trgovačkih knjiga ili isprava iz člana 255. stav 2., u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, dovoljno je da vrijeme izvršenja ovog djela bude određivo (u mjesecu avgustu 2012. godine), kako je to u činjeničnom supstratu u tački 1. izreke prvostepene presude navedeno, a na osnovu provedenih dokaza u konačnom van svake razumne sumnje i utvrđeno. Za postojanje ovog krivičnog djela nije od odlučujućeg značaja određivanje i navođenje mjesta na koje su poslovne knjige izmještene, odnosno gdje su od strane optuženog skrivene, jer upravo navedeno i čini jedno od bitnih obilježja bića ovog krivičnog djela (prikriivanje poslovne dokumentacije na nepoznato mjesto, čineći je na taj način nedostupnom).	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 K 106916 21 Kž 2
Prevara	Obveznopravni odnos može poprimiti obilježja kaznenog djela prevare u situaciji kada u vrijeme stupanja u takav odnos ili tijekom njegovog trajanja, jedna od ugovornih strana uđe s namjerom da u cilju stjecanja protupravne imovinske koristi sebi ili drugome, lažnim prikazivanjem činjenica dovede u zabludu drugu ugovornu stranu da na štetu svoje imovine nešto učini.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 K 124261 21 Kž
Ratni zločin protiv civilnog stanovništva- Protivzakonito odvođenje u koncentracione logore i druga protivzakonita zatvaranja/ Ratni zločin protiv civilnog stanovništva - Nanošenje velikih patnji ili povreda	Ako pripadnik jedne od oružanih snaga u sukobu u trenutku njegovog zarobljavanja nije učestvovao u neprijateljstvima, uživa zaštitu prema odredbi člana 3. stav 1. tačka a) IV Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12.08.1949. godine koja osigurava zaštitu, u slučaju sukoba koji nema karakter međunarodnog sukoba i koji izbije na teritoriji jedne od visokih strana ugovornica, licima koja ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima, podrazumijevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i lica onesposobljena za borbu usljed bolesti, rana, lišenja slobode ili iz bilo kojeg drugog razloga.	Vrhovni sud Federacije BiH 07 0 K 014237 23 Kž

	tjelesnog integriteta ili zdravlja		
KRIVIČNO PRAVO/ POSEBNI DIO OPĆE ODREDBE/ OSNOVNA NAČELA/ KAZNE KRIVIČNO PROCESNO/ OSNOVNA NAČELA/OPĆE ODREDBE	Porezna utaja ili prevara Produženo krivično djelo Ne bis in idem	Kod krivičnog djela Porezne utaje ili prevare vrlo često se radi o konstrukciji produženog krivičnog djela, međutim, prilikom procjene da li se radi o presuđenoj stvari, takva konstrukcija ne sprječava izdvajanje inkriminisanog perioda koji nije obuhvaćen ranijom sudskom odlukom, te donošenja posebne odluke u vezi istog.	Sud Bosne i Hercegovine S1 2 K 010164 23 Kžk
KRIVIČNO PRAVO/ POSEBNI DIO OPŠTE ODREDBE/ UMIŠLJAJ	Nasilje u porodici Direktni/ Eventualni	Kada se radi o izvršenju krivičnog djela prema djetetu, potrebno je da izvršilac ima umišljaj koji obuhvata i uzrast djeteta.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 K 134987 22 Kž
KRIVIČNO PRAVO/ POSEBNI DIO	Ubistvo iz koristoljublja	Motiv za počinjenje kaznenog djela Ubojstvo iz koristoljublja iz članka 163. stavak 2. točka 4. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (imovinska ili kakva druga korist i njena visina), ne može se izjednačiti sa pravom oštećenih na naknadu nematerijalne štete zbog smrti člana uže obitelji. Ovo zbog toga što imovinska ili druga korist, kao motiv počinjenja kaznenog djela Ubojstvo iz članka 163. stavak 2. točka 4. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, makar potjecala iz nekog	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 K 138910 22 Kž 11

		obveznopravnog odnosa optuženog i oštećenog, ne mora nužno biti predmetom odštetnog zahtjeva o kojem je prvostupanjski sud dužan odlučiti u skladu sa člankom 198. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.	
--	--	--	--

➤ **Krivično procesno pravo**

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Naziv suda i broj predmeta
Krivično pravo – opšte odredbe			
Opšte odredbe Imovinskopravni zahtjev	Odlučivanje imovinskopravnom zahtjevu	Rok za ispunjenje (paricioni rok) kod dosuđivanja imovinskopravnog zahtjeva krivičnom presudom, ne ostavlja se.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 K 143255 22 Kž
Osnovna načela	Zakonitost dokaza	Činjenica da je tužitelj kao dokaz da je optuženi osobno primio sporno rješenje kojim se stavlja pod zdravstveni nadzor, uložio fotokopiju dostavnice, koja nije ovjerena, odnosno, koja nije potvrđena kao neizmijenjena u odnosu na original, samo po sebi nije u suprotnosti sa člankom 274. stavci 2. i 3. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pa se samo zbog toga navedeni dokaz ne može smatrati nezakonitim, u smislu članka 10. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 K 141956 22 Kž
NADLEŽNOST SUDA MJERA ZA OBEZBJEĐENJE PRISUSTVA OSUMLJIČENOG /OPTUŽENOG I	Sastav suda Nadležnost za određivanje pritvora/ Pritvor nakon izricanja presude	Određivanje pritvora nakon izricanja prvostepene presude u isključivoj je nadležnosti sudećeg vijeća ili vijeća iz člana 24. stav 7. ZKP BiH, zbog čega se ne može opravdati postupanje sudije pojedinca samo iz razloga specifične okolnosti lišavanja slobode optuženog izvan radnog vremena Suda.	Sud Bosne i Hercegovine S1 1 K 024608 23 Krž 5

<p>USPJEŠNO VOĐENJE KRIVIČNOG POSTUPKA /PRITVOR</p> <p>TOK POSTUPKA/ ŽALBENI OSNOVI</p>	<p>Bitna povreda odredaba krivičnog postupka – sud bio necjelovito sastavljen ili je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja</p>		
<p>Mjere za obezbjedeње prisustva osumnjičenog/ Pritvor</p>	<p>Pritvor zbog osnovane bojazni da će se uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokazi ili tragovi važni za krivični postupak ili ako naročite okolnosti ukazuju da će osumnjičeni odnosno optuženi ometati krivični postupak</p>	<p>Maksimalno trajanje dužine pritvora od dva mjeseca ni u kom slučaju ne znači da je nužno da osumnjičeni borave u pritvoru koliko je maksimalno isti produžen, imajući u vidu istražne radnje koje su preostale da se obave, a odnose se na saslušanje svjedoka na koje bi se mogao izvršiti uticaj od strane osumnjičenih.</p>	<p>Apelacioni sud Brčko distrikta</p> <p>96 0 K 133144 20 Kž 3</p>

	uticajem na svjedoke, saučesnike ili prikrivače		
OSNOVNA NAČELA	In dubio pro reo	Prvostepeni sud je nepravilno primijenio odredbu člana 3. stav 2. ZKP FBiH, što je bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude te je time učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 3. stav 2. ZKP FBiH, jer je zaključak da postoji sumnja u pogledu postojanja odlučnih činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva donio a da prethodno nije izvršio savjesnu ocjenu dokaza u smislu odredbe člana 296. stav 2. ZKP FBiH i na osnovu takve ocjene izveo zaključke o dokazanosti ili nedokazanosti odlučnih činjenica.	Vrhovni sud Federacije BiH 01 0 K 018040 23 Kž
		Da bi se van razumne sumnje utvrdila krivica optuženog neophodno je sve pravnorelevantne i odlučne činjenice koje ukazuju na krivicu optuženog utvrditi na pouzdan način, koji ne bi ostavljao mogućnosti za neki drugi zaključak u pogledu krivice optuženog.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 K 119171 21 Kž
BRANITELJ	Pravo na branitelja	Povrijeđeno je pravo osumnjičenog na branitelja kada je osumnjičeni prilikom radnje prepoznavanja, nakon upozorenja od strane ovlaštenih službenih lica da ima pravo na branitelja, izjavio da želi angažovati branitelja prilikom vršenja radnje prepoznavanja, da bi radnji prepoznavanja pristupila i prisustvovala advokatska pripravnica, što je suprotno odredbi člana 53. stav 2. ZKP FBiH, koja propisuje da se za branitelja može uzeti, između ostalih, advokat pod uvjetima koji su propisani Zakonom o advokaturi FBiH.	Vrhovni sud Federacije BiH 04 0 K 011641 22 Kž
TOK POSTUPKA			
PRITVOR	Određivanje pritvora nakon izricanja presude	Prilikom određivanja ili produženja pritvora poslije izricanja presude na kaznu zatvora sud utvrđuje samo postojanje razloga za pritvor.	Vrhovni sud Republike Srpske 13 0 K 007811 23 Kž 3

GLAVNI PRETRES	Kažnjavanje zbog narušavanja reda i procesne discipline	Kada je branilac optuženog u smislu odredbe člana 257. stav 3. ZKP RS kažnjen zbog narušavanja procesne discipline na glavnom pretresu jer se nije pokoravao naređenjima predsjednika vijeća, time nije povrijeđeno njegovo pravo na slobodu izražavanja iz člana 10. stav 1. Evropske konvencije, jer su ograničenja slobode izražavanja propisana citiranom zakonskom odredbom u skladu sa članom 10. stav 2. Evropske konvencije s obzirom da su zakonom propisana i neophodna u demokratskom društvu u interesu očuvanja autoriteta sudstva i povjerenja javnosti u sudove .	Vrhovni sud Republike Srpske 11 O K 032724 23 Kž
PRITVOR	Zakonitost dokaza	Odredba člana 10. ZKP RS ne propisuje obavezu izdvajanja nezakonitih dokaza iz spisa (nego samo zabranu zasnivanja sudske odluke na tim dokazima), a posmatrano u kontekstu pravnog shvatanja Ustavnog suda BiH o njihovom obaveznom izdvajanju iz spisa predmeta, nije povrijeđena citirana zakonska odredba, kada su nezakoniti dokazi izdvojeni i zatvoreni u poseban omot koji je zadržan u spisu predmeta sa naznakom na omotu da se neće koristiti kao dokaz, jer je na ovaj način zadovoljen cilj koji se manifestuje u tome da sudeće vijeće nema uvida u sadržaj tih nezakonitih dokaza, te da se na njima ne zasniva sudska odluka.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 O K 024732 23 Kž 19
	Pritvor zbog postojanja naročitih okolnosti koje opravdavaju bojazan da će osumnjičeni odnosno optuženi ponoviti krivično djelo ili da će dovršiti pokušano krivično djelo ili da će učiniti krivično djelo kojim prijeti a za koja krivična djela se može izreći kazna zatvora od 3 godine ili teža kazna	Posmatrano u kontekstu pritvorskog razloga u vidu interacijske opasnosti, prethodne osuđujuće presude mogu predstavljati osnovu za razumnu bojazan da će osumnjičeni odnosno optuženi , ukoliko budu pušteni na slobodu, učiniti novo krivično djelo"	Vrhovni sud Republike Srpske 13 O K 007999 23 Kž

Zahtjev za zaštitu zakonitosti	Uslovi za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonit	Zahtjev za zaštitu zakonitosti, uz uslove propisane zakonom, se može podnijeti samo protiv pravosnažne presude, te je slijedom toga nedozvoljen zahtjev za zaštitu zakonitosti koji je podnio branilac osuđenog protiv pravosnažnog rješenja, pa ga je kao takvog valjalo odbaciti.	Vrhovni sud Republike Srpske 79 O K 002870 19 KvIž
Postupak optuživanja	Odlučivanje o optužnici	Prilikom potvrđivanja optužnice, sudija za prethodno saslušanje proučava svaku tačku optužnice i dokaze koje mu je dostavio tužilac kako bi utvrdio postojanje osnovane sumnje, tj. viši stepen sumnje zasnovan na prikupljenim dokazima. U navedenoj fazi postupka bitno je utvrditi da li dostavljeni dokazi mogu poslužiti kao osnova utvrđivanja osnovane sumnje, a ne krivice osumnjičenog.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O K 143820 22 Kž
Glavni pretres	Angažovanje i ispitivanje vještaka	Kako se u slučaju vještačenja po odgovarajućem institutu, odnosno, zavodu za prometno-tehnička vještačenja u pravilu radi o multidisciplinarnom vještačenju u kojem sudjeluje više stručnjaka različitih profila, onda je irelevantno koji će od vještaka, koji je sudjelovao u izradi nalaza i mišljenja, pred sudom usmeno braniti dati nalaz i mišljenje.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O K 106803 19 Kž
PRESUDA REDOVNI PRAVNI LIJEK/ ŽALBENI OSNOVI	Dokazi na kojima se zasniva presuda Relativna bitna povreda odredaba krivičnog postupka	Kako je odredbom člana 296. stav 1. ZKP FBiH propisano da se presuda može zasnivati samo na dokazima koji su izvedeni na glavnom pretresu, to je prvostepeni sud nepravilno primijenio ovu odredbu kada je svoj zaključak o ocjeni vjerodostojnosti iskaza oštećene, zasnovao i na njenim iskazima iz istrage koji nisu izvedeni kao dokazi u postupku pred prvostepenim sudom pa je navedeno bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude u smislu člana 312. stav 2. ZKP FBiH i imalo za posljedicu učinjenu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 296. stav 1. ZKP FBiH.	Vrhovni sud Federacije BiH 01 O K 018040 23 Kž
	Relativna bitna povreda odredaba krivičnog postupka	Budući da se prema članu 296. stav 1. ZKP FBiH, presuda može zasnivati samo na dokazima koji su izneseni na glavnom pretresu, onda zasnivanje presude na iskazu optuženog koji je dao na zapisnik o ispitivanju osumnjičenog u istrazi a koji nije kao dokaz izveden na glavnom pretresu, predstavlja bitnu povredu odredaba krivičnog postupka 312. stav 2. u vezi sa članom 296. stav 1. ZKP FBiH.	Vrhovni sud Federacije BiH 03 O K 020891 23 Kž 7
	Bitna povreda – izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi	Kada prvostepeni sud pri donošenju zaključka o postojanju osnovane sumnje da su optuženi učinili krivično djelo za koje se protiv njih vodi krivični postupak, propusti cijeliti iskaz jednog od optuženih sa glavnog pretresa i dati razloge o značaju njegovih	Vrhovni sud Federacije BiH

Žalbeni osnovi	ili razlozima presude ili presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama	navoda da je njegov iskaz iz istrage iznuđen, već je zaključak o postojanju osnovane sumnje da su optuženi učinili krivično djelo za koje se protiv njih vodi krivični postupak temeljio na iskazu iz istrage tog optuženog, pobijano rješenje ne sadrži razloge o toj odlučnoj činjenici pa je s tim u vezi, učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.	04 0 K 014168 23 Kž 7
	Bitna povreda – presuda se zasniva na dokazu na kome se po odredbama ZKP FBiH ne može zasnivati presuda	Ne može se prihvatiti žalbena tvrdnja odbrane da su iskazi svjedoka - oštećenih nezakoniti dokazi samo zato što se ne može utvrditi njihov identitet jer nemaju osobne dokumente i da je prvostepeni sud zasnivanjem presude na iskazima ovih svjedoka učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH, jer je sud identitet navedenih svjedoka utvrdio na osnovu njihovih izjava u kojima su, u smislu člana 100. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), saopćili svoje osobne podatke kako ovlaštenim službenim osobama tokom njihovog ispitivanja u istrazi, tako i sudu u postupku sudskog osiguranja dokaza provedenom u smislu člana 238. ZKP FBiH, a braniteljica u žalbi ne ističe nijednu konkretnu zakonsku odredbu koju je prvostepeni sud povrijedio postupivši na spomenuti način.	Vrhovni sud Federacije BiH 09 0 K 039477 23 Kž 12
	Bitna povreda – izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama	Samo navođenje u obrazloženju pobijane presude da određene činjenice nisu dokazane iz razloga što sud nije poklonio vjeru iskazima svjedoka jer su ti iskazi neuvjerljivi, bez iznošenja konkretnih razloga zbog kojih sud te iskaze nalazi nevjerodostojnim, suprotno je članu 305. stav 7. ZKP FBiH, po kojem je sud dužan da se određeno i potpuno izjasni koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane, pa takav propust suda predstavlja bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, jer presuda nema razloga o odlučnim činjenicama.	Vrhovni sud Federacije BiH 09 0 K 039477 23 Kž 12
	Bitna povreda – izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama	Članom 128. KZ FBiH, je propisano da za krivično djelo koje je učinitelj učinio u ime, za račun ili u korist pravne osobe, odgovara pravna osoba, između ostalog, kada smisao učinjenog krivičnog djela proizilazi iz zaključaka, naloga ili odobrenja rukovodećih ili nadzornih organa pravne osobe (tačka a) i kada pravna osoba raspoloživo protivpravno ostvarenom imovinskom koristi ili koristi predmete nastale krivičnim djelom (tačka c) pa kada izreka prvostepene presude ne sadrži činjenice i okolnosti iz kojih proizilazi da je optužena pravna osoba raspolagala tom imovinskom koristi, niti sadrži naznaku da smisao učinjenog krivičnog djela proizilazi iz zaključaka, naloga ili odobrenja	Vrhovni sud Federacije BiH 03 0 K 016546 23 Kž 6

		rukovodećih organa pravne osobe, izreka presude je nerazumljiva i učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.	
	Bitna povreda – povrijeđeno pravo na odbranu	Propustom prvostepenog suda da se na glavnom pretresu, pa, potom u pobijanoj presudi, potpuno i određeno izjasni o osnovanosti prigovora odbrane koji su se odnosili na zakonitost dokaza koji su izvedeni na glavnom pretresu i na kojim je zasnovao pobijanu presudu, povrijeđeno je pravo na odbranu i učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH, iz razloga što pravo na odbranu optuženog, koje obuhvata i pravo da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji ga terete, u smislu člana 6. stav 2. ZKP FBiH, podrazumijeva dužnost suda da osigura djelotvorno ostvarivanje tog prava tako što će razmotriti izjašnjenja odbrane istaknuta na glavnom pretresu, koja se odnose na relevantna činjenična i pravna pitanja i o njima iznijeti jasan stav u svojim odlukama.	Vrhovni sud Federacije BiH 01 0 K 017990 22 Kž
	Bitna povreda odredaba krivičnog postupka – sud bio nepropisno sastavljen ili je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja	Nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka a) ZKP FBiH ako se nakon ukidanja prvostepene presude, u ponovljenom suđenju izmijenio sastav sudskog vijeća, budući da ZKP FBiH ne sadrži odredbe koje takvu izmjenu zabranjuju, a niti odredbe koje za takvu izmjenu vežu određene posljedice po pitanju izvođenja dokaza na ponovljenom glavnom pretresu.	Vrhovni sud Federacije BiH 01 0 K 016525 23 Kž 2
Mjere za obezbjeđenje prisustva osumnjičenog/ Pritvor Žalbeni osnovi	Prijedlog za određivanje i produženje pritvora	Sud može zasnivati rješenje o produženju pritvora samo na dokazima koji su navedeni u prijedlogu za produženje pritvora, pa je zasnivanjem rješenja na dokazima koji nisu bili navedeni u prijedlogu za produženje pritvora povrijeđeno pravo osumnjičenog na odbranu i učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d). ZKP FBiH, jer je osumnjičenom na taj način uskraćeno pravo na izjašnjenje o tim dokazima i njihovom značaju za pritvor.	Vrhovni sud Federacije BiH 04 0 K 015007 23 Kž

	Bitna povreda – povrijeđeno pravo na odbranu		
POSTUPAK OPTUŽIVANJA	Podizanje optužnice	Ukoliko osumnjičeni nije bio ispitan, onda se protiv njega nije ni mogla podići optužnica, odnosno u procesnopravnom smislu osumnjičeni nije mogao biti krivično gonjen podizanjem optužnice.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O K 126582 20 Kž
Postupak optuživanja Postupak za izdavanje kaznenog naloga	Odlučivanje o optužnici Neprihvatanje zahtjeva za izdavanje kaznenog naloga	Rokovi za podnošenje prethodnih prigovora u situaciji kada se optuženi na ročištu za izdavanje kaznenog naloga izjasni da se ne smatra krivim, počinju teći od tog momenta tj. od momenta davanja izjave o poricanju krivice odnosno od dana donošenja konačne odluke o prihvatanju ili odbacivanju izjave o priznanju krivice.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O K 143213 22 Kž
Glavni pretres Vještačenje	Angažovanje i ispitivanje vještaka Naredba o vještačenju	Sud je povrijedio pravo na odbranu optuženog kada je odbio ranije prihvaćeni prijedlog odbrane za provođenje dokaza sudskomedicinskim vještačenjem iz razloga što odbrana po nalogu suda nije obezbjedila dolazak vještaka na glavni pretres, jer nakon potvrđivanja optužnice jedino je sud ovlašćen da naredi vještačenje, (na prijedlog stranaka ili po sopstvenoj inicijativi) i dužan je da obezbijedi dolazak vještaka na glavni pretres, koristeći pri tome i mjere procesne prinude u slučaju neopravdanog izostanka ili neopravdanog odbijanja vještačenja.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O K 298742 23 Kvlz
POSEBNI POSTUPCI			
Postupak za donošenje odluke o brisanju osude ili prestanku mjera bezbjednosti i	Prijedlog osuđenog za brisanje osude	Kada u slučaju zakonske rehabilitacije Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske, kao organ nadležni za vođenje kaznene evidencije, po službenoj dužnosti a ni na zahtjev osuđenog u zakonom određenom roku ne donese rješenje o brisanju osude, ispunjeni uslovi da osuđeni može od nadležnog prvostepenog suda tražiti se utvrdi da je brisanje osude nastupilo po zakonu.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 O K 032121 23 Kž

pravnih posljedica osude			
Zakon o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom	Uvjeti za određivanje privremenih mjera osiguranja	Prilikom donošenja rješenja za određivanje privremene mjere kojom se osigurava oduzimanje imovinske koristi za koju se sumnja da je pribavljena krivičnim djelom, a koja nije u dobroj vjeri prenijeta na drugu fizičku ili pravnu osobu (povezana osoba), sud je dužan cijiniti proporcionalnost vrijednosti imovine na kojoj se ta privremena mjera određuje i onog iznosa imovinske koristi za kojeg postoji sumnja da je prenijet na tu povezanu osobu, a ne ukupanog iznosa imovinske koristi koja je pribavljena krivičnim djelima povodom kojih se vodi krivični postupak.	Vrhovni sud Federacije BiH 09 O K 021547 23 Kž 15

➤ **Prekršajno pravo**

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Naziv suda i broj predmeta
Prekršajno materijalno pravo			
Prekršajno materijalno pravo	Zakon o oružju i municiji Bd BiH	Vlasnik oružja mora podnijeti zahtjev za produženje važenja isprave o oružju 30 dana prije isteka roka važenja isprave o oružju, kako bi Policija imala dovoljno vremena da u tom roku odluči o zahtjevu i ako su ispunjeni uslovi, produži važenje isprave o oružju, nastavno od datuma isteka važenja te isprave. Na taj način se sprečava da vlasnik oružja bude u prekršaju, odnosno da bude bez važeće isprave o oružju za vrijeme dok Policija ne odluči o zahtjevu za produženje važenja oružnog lista.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O Pr 134465 21 Pžp
	Zakon o mirnom okupljanju Bd BiH	Kada je u pitanju odredba člana 21. stav 2. Zakona o mirnom okupljanju Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, istom je propisano da učesnici mirnog okupljanja ne smiju nositi uniforme, oznake ili druga obilježja kojima se poziva ili podstiče na oružani sukob ili nasilje, kršenje ljudskih prava i sloboda i posebnih manjinskih prava i sloboda drugih lica, nacionalnu, rasnu, rodnu, vjersku ili drugu diskriminaciju, mržnju i netrpeljivost. Dakle, za postojanje bitnih obilježja bića ovog prekršaja nužno je ispunjenje dva kumulativna uslova i to da učesnici mirnog okupljanja nose uniforme, oznake ili druga obilježja (prvi uslov), te da se time poziva ili podstiče na oružani sukob ili nasilje, na kršenje ljudskih prava i sloboda i posebnih manjinskih prava i sloboda drugih lica, na	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O Pr 144509 22 Pžp

	nacionalnu, rasnu, rodnu, vjersku ili drugu diskriminacija, mržnju i netrpeljivost (drugi uslov).	
Zakon o mjeriteljstvu BiH	Polazeći od sadržaja Naloga supervizora za Brčko distrikt Bosne i Hercegovine od 04.08.2006. godine, Zakon o metrologiji Republike Srpske se ne primjenjuje na teritoriji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, jer navedeni materijalnopravni propis Republike Srpske nije obuhvaćen nalogom Supervizora za Brčko distrikt Bosne i Hercegovine od 04.08.2006. godine, obzirom da isti ne spada u krug taksativno navedenih zakona entiteta (stav 7. Naloga) koji će biti preuzeti kao zakoni Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i koje će institucije Distrikta implementirati od dana izdavanja ovog naloga supervizora, već se u konkretnom slučaju ima primijeniti Zakon o mjeriteljstvu Bosne i Hercegovine, kao zakon koji je usvojio Parlament Bosne i Hercegovine.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 Pr 143840 22 Pžp
	Prema Zakonu o inspekcijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Zakonu o mjeriteljstvu Bosne i Hercegovine, na teritoriji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine je jedino tržišna inspekcija, odnosno tržišni inspektor Vlade Distrikta ovlašten provesti nadzor ispravnosti mjerila (sprava za točenje goriva), te ukoliko utvrdi da pravno lice upotrebljava mjerilo koje rezultate mjerenja ne izražava u mjernim jedinicama propisanim posebnim zakonom, odnosno ako upotrebljava neispravno mjerilo ili ga upotrebljava na način kojim se ne osigurava potrebna tačnost mjerenja, podnese zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka na obrascu za pokretanje prekršajnog postupka propisanom odredbom člana 42. Zakona o prekršajima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 Pr 143840 22 Pžp
Zakon o javnom redu i miru Bd BiH	Međunarodni granični prelaz predstavlja javno mjesto u smislu Zakona o javnom redu i miru Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 Pr 143896 23 Pžp

	Zakon o PDV-u BiH	Za prekršajni postupak irelevantna je okolnost da glavni revizor Brčko distrikta Bosne i Hercegovine nije ukazao na propuste u obračunu PDV-a, kada su u konkretnom slučaju poreski inspektori, kao ovlaštena službena lica Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine, utvrdili da postupanje javnog preduzeća u kojem je okrivljeni vršio dužnost direktora, nije bilo u skladu sa odredbama Zakona o PDV-u BiH.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 Pr 127178 21 Pžp 2
	Zakon o računovodstvu i reviziji u Bd BiH	Sa aspekta prekršajne odgovornosti okrivljenog irelevantni su navodi da je postojao usmeni nalog tadašnjeg direktora ovlaštenog organa vezan za produženje roka za predavanje finansijskih izvještaja i godišnjih izvještaja o poslovanju, budući da ovakva odluka nikada nije donesena u pismenoj formi, niti osnov za donošenje iste, u smislu derogiranja zakonom propisane obaveze iz odredbe člana 45. stav 3. Zakona o računovodstvu i reviziju u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, postoji u relevantnim zakonskim propisima	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 Pr 150132 23 Pžp
Prekršajno materijalno pravo Prekršajno procesno pravo	Zakon o računovodstvu i reviziji u Bd BiH Zastarjelost	S obzirom da Zakonom o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine nije propisan poseban rok zastarjelosti, onda se u tom slučaju imaju primijeniti opšti rokovi zastarjelosti propisani članom 30. i članom 32. Zakona o prekršajima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Prema članu 30. stav 1. tačka a) i članu 32. stav 3. navedenog Zakona, za prekršaje za koje je propisana novčana kazna do 3.000,00 KM, relativni rok zastarjelosti pokretanja i vođenja prekršajnog postupka iznosi jednu godinu, a apsolutni rok zastarjelosti dvije godine od dana kada je izvršen prekršaj. Okolnost da je u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine Poreska uprava Direkcije za finansije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ovlaštena obavljati nadzor, te (između ostalog) u slučaju da utvrdi određenu nepravilnost podnijeti prijavu za pokretanje prekršajnog postupka, ne znači da se u konkretnom slučaju ima primijeniti poseban rok zastarjelosti koji je propisan Zakonom o Poreskoj upravi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 Pr 143387 22 Pžp
Prekršajno procesno pravo			
	Usmeni pretres/ Primjena odredaba ZKP-a	Ovlaštenje predstavnika ovlaštenog organa da na usmenom pretresu precizira činjenični opis prekršaja koji je stavio na teret okrivljenom, sadržano je u članu 275. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koji se u skladu sa članom 9. stav 2. Zakona o prekršajima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine shodno primjenjuje u prekršajnom postupku i kojim je propisano da tužilac (ovdje ovlašteni	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 Pr 120935 20 Pžp 2

Prekršajno procesno pravo		organ) na glavnom pretresu može izmijeniti optužnicu (ovdje činjenični opis prekršaja iz prekršajnog naloga), ako ocijeni da izvedeni dokazi ukazuju da se izmijenilo činjenično stanje izneseno u optužnici (prekršajnom nalogu). Istom zakonskom odredbom je propisano da se tada glavni pretres (ovdje usmeni pretres) može odgoditi radi pripremanja odbrane.	
	Načelo paralelne (kumulativne) odgovornosti	U situaciji kada se istom radnjom ostvare obilježja i disciplinskog i prekršajnog djela, nema mjesta primjeni načela „ne bis in idem“, već načela „paralelne (kumulativne) odgovornosti“, odnosno, za isto djelo (posljedicu) mogu biti vođeni i disciplinski i prekršajni postupak, te ni jedan od ovih vidova odgovornosti ne isključuje drugi, niti imaju uticaja jedan na drugog.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 Pr 143896 23 Pžp
	Žalba na rješenje o prekršaju	Shodno odredbi člana 68. Zakona o prekršajima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine „pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje“ nije propisano kao žalbeni osnov zbog kojeg se može izjaviti žalba protiv prvostepenog rješenja o prekršaju, zbog čega ni ovaj sud ne može tokom žalbenog postupka u tom dijelu ispitivati pravilnost prvostepenog rješenja.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 Pr 150132 23 Pžp
	Žalba na rješenje o prekršaju	Kada iz spisa predmeta prvostepenog suda proizilazi da je u periodu nakon što je branilac okrivljenog podnio žalbu protiv prvostepenog rješenja, a prije nego što je predmet dostavljen drugostepenom sudu na odlučivanje o žalbi, okrivljeni dostavio dokaz o uplati novčane kazne i paušala koji su određeni prvostepenim rješenjem, okrivljeni je, postupajući na taj način, prihvatio odgovornost za predmetni prekršaj, tako da je postalo bespredmetno da drugostepeni sud odlučuje o osnovanosti žalbe kojom branilac okrivljenog pobija prvostepeno rješenje.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 Pr 130255 20 Pžp

Upravno pravo

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Naziv suda i broj predmeta
Upravno materijalno pravo			
ZAKON O POSTUPKU INDIREKTOG OPOREZIVANJA BIH ZAKON O CARINSKOJ POLITICI BIH EVROPSKA KONVENCIJA LJUDSKIM PRAVIMA OSNOVNIM SLOBODAMA	Naplata dugovanja po osnovu indirektnih poreza Nedostatak osnova za isplatu zakonskih zateznih kamata kod povrata iznosa više plaćenih uvoznih ili izvoznih dažbina Član 1 Protokola 1 - Zaštita imovine	Postupak povrata uplaćenih indirektnih poreza (carine, PDV-a i putarine) provodi se prema odredbama Zakona o postupku indirektnog oporezivanja, dok se pravo na isplatu kamata na vraćeni iznos ostvaruje na način propisan zakonom koji reguliše svaki pojedini indirektni porez.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 039970 23 Uvp
Imovinsko-pravni odnosi	Građevinska odobrenja/Legalizacija	Etažni vlasnik može izvršiti prepravke u stanu ili drugom posebnom dijelu zgrade koji su u njegovom vlasništvu, pod određenim uslovima, uključujući taj da prilikom izvođenja radova ne smije povrijediti interese ostalih etažnih vlasnika koji zaslužuju zaštitu, a naročito promjenu vanjskog izgleda zgrade, te prouzrokovati opasnost po sigurnost lica, zgrade ili drugih stvari, a ti uslovi moraju biti predmet razmatranja i u postupku legalizacije već izvedenih radova.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 0028371 22 Uvp
	Izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima	Komisija za izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima, je u postupku utvrdila da je zainteresovano lice vjerovatniji vlasnik, jer predmetne parcele drži u faktičkom posjedu, a radi se o uzurpaciji dijela državne svojine, što predstavlja sporni imovinsko-pravni odnos, za čije rješavanje je nadležan organ uprave za imovinsko-pravne poslove, u posebnom postupku	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 029912 22 Uvp

	Stvarna prava	Podobnost isprave koja je podnesena uz zahtjev stranke za upis stvarnih prava u zemljišnoj knjizi, podrazumijeva obavezu nadležnog organa da prevashodno utvrdi da li je podnesena isprava sačinjena u propisanoj formi i da li se podaci iz iste podudaraju sa podacima zemljišne knjige, pa ako ti uslovi nisu ispunjeni, zahtjev se odbija.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 029414 22 Uvp
	Upis svojine u zemljišne knjige	Upis zabilježbe izvršenja predstavlja jednu od radnji izvršenja na nepokretnosti i da upisana zabilježba izvršenja ne predstavlja zakonsku smetnju da se u javnim evidencijama izvrši promjena vlasnika nepokretnosti na kojoj je upisana zabilježba izvršenja.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 029947 22 Uvp
	Upis zabilježbe spora	Kako je predmetni spor okončan donošenjem pravnosnažne presude Okružnog suda u Banjaluci od 13.7.2016. godine to upis zabilježbe revizije, što je predmet postupka, koja je vanredni pravni lijek ne predstavlja osnov za upis postojanja spora, s obzirom da je spor u toj fazi već okončan, odnosno ta činjenica ne predstavlja postojanje spora u smislu odredbe člana 2. stav 4. Zakona o zemljišnim knjigama.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 028877 23 Uvp
Branilačko/ Boračka- invalidska zaštita	Multifaktorijalna bolest	Kada nadležna ljekarska komisija za ocjenu vojnog invaliditeta utvrdi da oboljenje tužioca ulazi u grupu multifaktorijalnih i endogenih oboljenja, koja nisu osnov za utvrđivanje vojnog invaliditeta, onda je upravni organ ovlašćen da takav zahtjev odbaci kao nedopušten.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 029150 22 Uvp
	Stambeno zbrinjavanje	Prije utvrđivanja ispunjenosti uslova za stambeno zbrinjavanje mora se utvrditi činjenica da li je podnosilac zahtjeva bio član porodice poginulog borca, jer od utvrđivanja te činjenice zavisi da li podnosilac zahtjeva ima pravo na stambeno zbrinjavanje.	Vrhovni sud Republike Srpske 12 0 U 008734 22 Uvp
Notarijat	Izbor i razrješenje notara	Ocjenu prethodnog radnog iskustva, odnosno vrste pravnih poslova na kojima je kandidat radio, shodno odredbi člana 23. stav 6. Zakona o notarima, članovi Komisije cijene u okviru ulaznog intervjua, zajedno sa uspjehom na notarskom ispitu, što je u konkretnom slučaju i učinjeno, s tim što komisija nije u obavezi da daje prednost kandidatima koji su već izabrani za notara, već je ista dužna da sprovede postupak bodovanja kandidata, uzimajući u obzir propisane kriterijume.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 029557 22 Uvp

Porodično pravo	Održavanje ličnih odnosa djeteta sa licima sa kojim ga vezuje posebna bliskost	Odredba člana 81a. stav 5. Porodičnog zakona se izričito odnosi na održavanje kontakta djeteta i bliskog srodnika i njen sadržaj nikako ne isključuje pravo lica koje za dijete vezuje posebna bliskost da podnese zahtjev ove vrste, jer odredba člana 81a. stav 4. istog zakona propisuje da dijete ima pravo da održava lične odnose i sa srodnicima i drugim licima sa kojim ga vezuje posebna bliskost, ako je to u najboljem interesu djeteta, pri čemu je najbolji interes djeteta odlučujuća okolnost u ovoj vrsti upravnih stvari.	Vrhovni sud Republike Srpske 13 0 U 006215 22 Uvp
Zakon o javnim nabavkama BiH/ Tenderska dokumentacija	Neophodne informacije/ Ugovorni organi u postupku javnih nabavki	Prilikom sastavljanja tenderske dokumentacije propust koji se ogleda u neodređivanju mjesta izvršenja predmetne usluge nije razlog za otkazivanje postupka javne nabavke kao ni to, da se zbog dokazivih razloga koji su van kontrole ugovornog organa i koji se nisu mogli predvidjeti u vrijeme pokretanja postupka javne nabavke može ali i ne mora otkazati isti u skladu sa članom 69. stav 3. Zakona o javnim nabavkama.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 039833 22 Uvp
Zakon o javnim nabavkama BiH Upravni postupak	Pravo na naknadu troškova postupka Troškovi pravnog zastupanja	U neprocjenjivom predmetu gdje je poznata vrijednost javne nabavke, ali tužbeni zahtjev tužitelja glasi na poništenje upravnog akta, ispravno je primjenjena odredba člana 18. stav 2. Advokatske tarife FBiH, a kojim su propisani bodovi u neprocjenjivim predmetima.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 039745 23 Uvp
Porezi, doprinosi i takse	Sudska taksa	Troškove upravnog postupka snosi korisnik eksproprijacije, izuzev određenog izuzetka, koji se odnosi na odbijanje pravnih lijekova, kako je to propisano članom 32. Zakonom o eksproprijaciji, koji se ne može primjeniti u upravnom sporu, pa kako je tužiteljica uspjela u upravnom sporu, jer je njena tužba uvažena i osporeni akt poništen, imala je osnova za naknadu troškova sudske takse pod uslovom da je takav zahtjev postavila u tužbi i da je taksu na tužbu i presudu platila, što u konkretnom slučaju nije učinila.	Vrhovni sud Republike Srpske 13 0 U 032747 23 UŽ
		Odredba člana 32. Zakona o eksproprijaciji koja propisuje da troškove tog postupka snosi korisnik eksproprijacije, ne može se primijeniti u upravnom sporu na sporno pitanje plaćanja takse, jer je to sudski postupak u kojem tužilac ima status taksenog obveznika, obzirom da tako propisuju odredbe člana 6. tačka a) i b) i člana 4. Zakona o sudskim taksama, koje je sud pravilno tumačio i primijenio, kada je tužioca prvo pozvao na plaćanje takse, a nakon njegovog nepostupanja po pozivu, donio pobijano rješenje pozivom na odredbu člana 32. tog zakona.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 033084 23 UŽ

Zakon o porezu na dodatnu vrijednost BiH Odbitak ulaznog poreza	Pravo na odbitak ulaznog poreza	Pravo na odbitak ulaznog poreza neće biti ostvareno ukoliko se predmetno vozilo ne koristi u svrhu poslovanja koje se vrši što znači da nema ni prava na odbitak ulaznog PDV-a po osnovu nabavke goriva za navedeno vozilo.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 036427 22 Uvp 2
Pravila ponašanja u izbornoj kampanji/ Mediji u izbornoj kampanji	Prava i zabrane/ Zlupotreba javnih sredstava/ Zabrane	Svaka objava kandidata na društvenoj mreži Facebook, iako ne izgleda kao izborna kampanja, u vrijeme trajanja izborne šutnje, se karakteriše kao promocija kandidata s ciljem uticaja na birače u periodu kada je zabranjeno javno oglašavanje pa čak i kada ne sadrži program političkog subjekta čime se krše pravila ponašanja iz člana 7.4 stav (1) tačka 3) Izbornog zakona BiH.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 Iž 045653 23 Iž
PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE	Starosna penzija	Penzije koje su dospjele, a nisu isplaćene prije smrti korisnika penzije, mogu se isplatiti samo zakonskom nasljedniku umrlog korisnika, koji je utvrđen pravosnažnim rješenjem pa se zahtjev punomoćnika za isplatu penzija treba odbaciti.	Vrhovni sud Federacije BiH 04 0 U 014157 23 Uvp
	Povreda na radu	Ukoliko bi se povreda na radu osiguranika dokazivala isključivo pravilno popunjenom i dostavljenom prijavom poslodavca o nesreći na poslu, tada bi ostvarenje prava osiguranika sa promijenjenom radnom sposobnošću ovisilo o volji ili sposobnosti poslodavca, a ne o utvrđenom pravom stanju stvari, što bi predstavljalo pretjerani formalizam koji bi onemogućio osiguraniku da dokazuje činjenicu o nastaloj povredi na radu na kojoj temelji svoj zahtjev.	Vrhovni sud Federacije BiH 03 0 U 022844 23 Uvp
	Porodična penzija	Imajući u vidu činjenicu da se tužiteljici prema rješenju prvostepenog organa od 6.6.2019. godine nastavlja isplata porodične penzije počev od 31.5.2019. godine u mjesečnom iznosu od 33,25 KM, a koji iznos ne predstavlja ni egzistencijalni minimum, odnosno isplata najniže penzije, te da tužiteljica treba vratiti iznos od 7122,77KM obustavom u visini od 1/3 ili 33,33% od prve naredne penzije imenovane po konačnosti tog rješenja, sve do konačnog namirenja tuženog, potrebno je u ponovnom postupku utvrditi da li bi nametanje obaveze vraćanja navedenog iznosa za tužiteljicu predstavljalo pretjeran teret, odnosno da li bi ona s obzirom na starosnu dob i njeno zdravstveno stanje te ostale prihode u njenom domaćinstvu bila u mogućnosti vratiti taj iznos, bez ugrožavanja lične egzistencije.	Vrhovni sud Republike Srpske 13 0 U 006452 22 Uvp

IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI	Naknade - rente	Zakon o građevinskom zemljištu je specijalni zakon koji ima primat nad svim ostalim zakonima kad je u pitanju građevinsko zemljište i po njemu se mora postupati uvijek kada se rješavaju pitanja koja se odnose na građevinsko zemljište, jer odredba člana 63. stav 6. ovog Zakona stavlja van snage sve odluke, uredbe i druge propise koji su u pogledu plaćanja predmetne naknade u suprotnosti sa ovim Zakonom.	Vrhovni sud Federacije BiH 06 0 U 016079 22 Uvp
ZAKON O POSTUPKU INDIREKTOG OPOREZIVANJA BIH ZAKON O CARINSKOJ POLITICI BIH	Zakon o carinskoj politici kao lex specialis Stavljanje robe u slobodni promet	Nakon puštanja robe u slobodan promet, ukoliko se utvrdi da je JCI pogrešno popunjen, JCI se može izmijeniti kako u interesu carinskog organa, tako i u interesu deklaranta, jer bi u suprotnom vodilo neravnopravnosti i diskriminaciji stranaka u postupku.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 041328 23 Uvp
INSPEKCIJSKI NADZOR	Inspeksijski nadzor	Imaoci više od pet odraslih životinja iste mogu držati u skloništu za životinje koje posjeduje dozvolu za formiranje skloništa izdatu od strane nadležnog organa uprave kantona, grada ili općine.	Vrhovni sud Federacije BiH 04 0 U 013219 22 Uvp
	Otklanjanje nezakonitosti iz radnog odnosa	S obzirom da je zainteresovano lice D.K. razriješen dužnosti izvršnog direktora rješenjem od 01.3.2021. godine koje nije pobijao, već je pobijao samo rješenje o prestanku radnog odnosa, to tužilac Javno preduzeće... osnovano ukazuje da je zainteresovano lice D.K. radni odnos u suštini prestao donošenjem tog rješenja o razrješenju, dakle sa 01.03.2021. godine, a time mu je istekao i ugovor o radu koji je zaključen na određeno vrijeme tj. do razrješenja imenovanog. Prema tome, rješenje kojim je imenovanom utvrđen prestanak radnog odnosa, iako doneseno nakon četiri mjeseca, je deklaratornog karaktera i u momentu njegovog donošenja zainteresovano lice je već prestao ugovor o radu, pa ne stoje nezakonitosti u postupanju tužioca koje su utvrđene od strane inspektora rada.	Vrhovni sud Republike Srpske 13 0 U 006702 22 Uvp
IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI	Upis zabilježbe spora	Pravilno je tužilac odbijen sa zahtjevom za zabilježbu spora, odnosno zabilježbu činjenice podnošenja tužbe kod okružnog privrednog suda u pl. broj 1687 k.o. B., jer odredbama Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske nije predviđena mogućnost upisa ove zabilježbe sve dok se ne uspostavi i stupi na pravnu snagu novi	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 030551 22 Uvp

		katastar nepokretnosti, od kog momenta će postojati mogućnost upisa ovih činjenica u novouspostavljeni katastar nepokretnosti.	
	Ispravljanje greške u katastarskom operatu	Ispravke greške u smislu odredbe člana 71. Pravilnika za održavanje premjera i katastra zemljišta, se ne može izvršiti zbog činjenice što tužioci drže u posjedu parcelu površine 610 m2 za koju smatraju da im pripada jer su kupili i uknjižili se na parceli površine 502 m2, a ne na parceli površine 610 m2-	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 028382 22 Uvp
INSPEKCIJSKI NADZOR	Šumarska inspekcija	Ispunjeni su zakonski uslovi za privremeno oduzimanje od strane šumarskog inspektora drvnih sortimenata zatečenih na stovarištu a.d. „N.B.“ kao i na lageru pored stovarišta, jer je drvo voženo od panja i lagerovano kod navedenog preduzeća bez otpremnog iskaza i u vrijeme kada je kontrola započeta 27.11.2020. godine trupci nisu bili propisno obilježeni, a tužilac nije imao otpremni iskaz kao dokaz o porijeklu drveta što ukazuje da je drvo voženo od panja prije nego je propisno žigosano i obrojčeno.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 028670 22 Uvp
Zakon o strancima Ulazak stranaca u BiH Standardi zaštite ljudskih prava – Evropska konvencija o ljudskim pravima	Odbijanje ulaska stranca u BiH Postupak i posljedice odbijanja ulaska Opći uslovi za ulazak Član 8 - Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života	Kod procjene zahtjeva stranca za skraćenje ili ukidanje zabrane ulaska i boravka u BiH primat imaju sigurnosni razlozi organa za sprovođenje zakona i nacionalni interesi u odnosu na stepen integrisanosti stranca u BiH i prava na porodični život.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 044070 23 Uvp

Izborni zakon BiH/ Osnovne odredbe	Način i mjesto glasanja Birački spisak	Državni organi obavljanjem poslova iz svoje nadležnosti dužni su voditi računa o principu zaštite ličnih podataka, a kada obradu ličnih podataka nalaže javni interes, dužni su voditi računa o pravičnoj ravnoteži između dva legitimna cilja.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 038648 23 Uvp
Upravni postupak			
Povrat u pređašnje stanje/žalba	Rok za žalbu	Ako tužitelj može dokazati da je za vrijeme bolovanja bio spriječen zbog zdravstvenog stanja i nemogućnosti rasuđivanja da izjavi žalbu na rješenje, tada bi razlog odsustva sa posla zbog bolovanja bio opravdan dok u suprotnom to ne predstavlja objektivni razlog za povrat u prijašnje stanje zbog propuštanja roka na izjavu žalbe.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 039845 22 Uvp
Dostavljanje pismena	Način dostavljanja pismena	Ispravan je zaključak suda da u upravnom spisu nema dokaza da je rješenje Komisije za implementaciju člana 152. Zakona o radu broj ... od 05.09.2007. godine zaista bilo istaknuto na oglasnoj tabli prvostepenog organa dana 01.10.2007. godine, jer se u spisu ne zatiče dostavnica koja predstavlja potvrdu o izvršenom dostavljanju, iz koje bi se tačno vidjelo kada je ovo pismeno istaknuto na oglasnu tablu organa, da bi se moglo smatrati da je dostavljanje izvršeno po isteku osam dana od dana isticanja pismena na oglasnu tablu organa.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 029486 22 Uvp
		Da bi se pismeno moglo istaći na oglasnoj tabli organa potrebno je prethodno da se dostavljanje izvrši na poznatu adresu primaoca, pa ako se primalac ne zatekne na navedenoj adresi obaveza je dostavljača da preduzme radnje propisane odredbom člana 84 stav 2 ZOUP, koja nalaže dostavljaču da sazna kuda se stranka, ili njen zakonski zastupnik odselio.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 030765 22 Uvp
Posebni slučajevi poništavanja, ukidanja i mijenjanja rješenja	Ukidanje rješenja po pravu nadzora	Propust d.o.o. „CPK“ B. da, prilikom vršenja revizije projektne dokumentacije i izrade Izvještaja o izvršenoj kontroli tehničke dokumentacije broj: CPK-IZ-RE-.../20 od 15.6.2020. godine, uoči nesaglasnost glavnog projekta sa lokacijskim uslovima i urbanističko-tehničkim uslovima, iz razloga što je projektovana osnova povučene etaže „gotovo identična“, kao i prva, druga i treća etaža, se ne može sanirati kroz postupak ukidanja rješenja po pravu nadzora, koje ima u vidu odredba člana 248. stava 2. ZOUP	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 029904 22 Uvp

Komuniciranje/ opštenje organa i stranaka	Podnesci	Stranka u zahtjevu nije dužna da navede pravni osnov, ali je dužna da tačno i određeno iznese činjenice i predloži dokaze kojima potvrđuje svoje navode, odnosno kojima dokazuje pravnu valjanost iznesenih činjenica, s obzirom da podnesak stranke, kojim traži da ostvari neko pravo, mora biti jasan, određen i mora sadržavati sve elemente propisane zakonom, jer ako to ne učini ni po pozivu organa, onda je organ ovlašćen da takav zahtjev odbaci kao neuredan.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 029334 22 Uvp
Postupak	Konačnost upravnog akta/ Nadležnost/ Shodna primjena zakona o parničnom postupku	Nadležnost Suda BiH je da odlučuje po tužbama protiv konačnih upravnih akata institucija Bosne i Hercegovine iz člana 4. Zakona o upravnim sporovima BiH tako da za pobijanu odluku koja nije konačni upravni akt iz člana 4. istog zakona će se oglašiti nenadležnim i bez odlaganja a najkasnije u roku od tri dana, ustupiti premet nadležnom sudu postupajući u skladu sa članom 4. stav 3. i članom 5. stav 1. Zakona o parničnom postupku BiH.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 044826 23 Uvp
Postupak/Tužba	Činjenično stanje Šutnja/ćutanje uprave	Vijeće za upravne sporove mora donijeti presudu koja nije kontradiktorna, nerazumljiva i nejasna da time ne dovode u pitanje pravičnost postupka. Presuda čije obrazloženje ne sadrži detaljne razloge o relevantnim i utvrđenim činjenicama na osnovu kojih je donešena odluka i koja ne daje jasno obrazloženje u pogledu pitanja koja su pred sudom pokrenuta ne zadovoljava standard prava na pravično suđenje i čini povredu prava na „pravičan postupak“ iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 033109 22 Uvp
	Pravo žalbe Posebni slučajevi odlučivanja o žalbi	Nema povrede prava na suđenje u razumnom roku u situaciji kada je parnična stranka koja traži ovu zaštitu svojim radnjama doprinijela činjeničnoj složenosti predmeta na način koji je direktno uticao na dužinu trajanja postupka.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 Zup 046397 23 Zupž

Žalba	Nadležnost organa za rješavanje o žalbi	Žalba na rješenje o odbijanju zahtjeva za suđenje u razumnom roku nije osnovana ako iz stanja spisa ne proizilaze okolnosti koje potvrđuju da su prilikom odlučivanja o zahtjevu pravilno cijenjeni kriteriji propisani u članu 7. Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku pred Sudom BiH.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 Zup 046397 23 Zupž
DOSTAVLJANJE PISMENA	Način dostavljanja pismena	Da bi se pismeno moglo istaći na oglasnoj tabli organa potrebno je prethodno da se dostavljanje izvrši na poznatu adresu primaoca, pa ako se primalac ne zatekne na navedenoj adresi obaveza je dostavljača da preduzme radnje propisane odredbom člana 84 stav 2 ZOUP, koja nalaže dostavljaču da sazna kuda se stranka, ili njen zakonski zastupnik odselio.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 030765 22 Uvp
POKRETANJE POSTUPKA I ZAHTJEVI STRANAKA	Spajanje stvari u jedan postupak	Ispunjeni su uslovi da se izvrši spajanje predmeta za eksproprijaciju nepokretnosti vlasništvo P.S. koji se vodi po prijedlogu tužiteljice Republike Srpske pod poslovnim brojem .../16 i predmeta po zahtjevu vlasnika nepokretnosti P.S. za eksproprijaciju preostalog dijela nepokretnosti koji se vodi pod poslovnim brojem .../18 jer se radi o istom činjeničnom i pravnom osnovu i u nadležnosti je istog organa s obzirom da je spajanje predmeta i vođenje jedinstvenog postupka u cilju procesne ekonomije i racionalizacije troškova postupka.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 031319 22 Uvp
POSTUPAK DO DONOŠENJA RJEŠENJA			
Opšta načela	Prethodno pitanje	Pitanje uplate doprinosa za određeni period penzijskog staža nije prethodno pitanje, jer ne čini samostalnu pravnu cjelinu od čijeg rješenja zavisi odlučivanje o glavnoj stvari – pravu na starosnu penziju budući da je uplata doprinosa samo jedna od činjenica koja se evidentira u matičnoj evidenciji tuženog Fonda PIO na osnovu koje se odlučuje o pravu osiguranika, pa je pravilno prijedlog tužioca za ponavljanje upravnog postupka odbačen.	Vrhovni sud Republike Srpske 14 0 U 005082 22 Uvp
		Ukoliko bi se povreda na radu osiguranika dokazivala isključivo pravilno popunjenom i dostavljenom prijavom poslodavca o nesreći na poslu, tada bi ostvarenje prava osiguranika sa promijenjenom radnom sposobnošću ovisilo o volji ili sposobnosti poslodavca, a ne o utvrđenom pravom stanju stvari, što bi predstavljalo pretjerani	Vrhovni sud Federacije BiH 06 0 U 017303 23 Uvp

		formalizam koji bi onemogućio osiguraniku da dokazuje činjenicu o nastaloj povredi na radu na kojoj temelji svoj zahtjev.	
RJEŠENJE	Djelimično, dopunsko i privremeno rješenje	Uzimajući u obzir da je prijedlog za dopunu rješenja o eksproprijaciji podnesen samo od jednog suvlasnika četiri godine od njegovog donošenja, a da su nasljednici jednog od ostalih suvlasnika podnijeli zahtjev za deeksproprijaciju, bilo je neophodno sprovesti poseban ispitni postupak i utvrditi činjenice od značaja za odluku o prijedlogu za donošenje dopunskog rješenja.	Vrhovni sud Republike Srpske 16 0 U 001223 22 Uvp
Upravni spor			
Tužba	Odbacivanje tužbe	Protiv odluke skupštine opštine, odnosno grada o izboru članova opštinske, odnosno gradske izborne komisije, pravna zaštita je obezbijeđena putem Centralne izborne komisije (CIK) i konačno žalbom Apelacionom odjeljenju Suda Bosne i Hercegovine kako je to uostalom navedeno u pravnoj pouci rješenja CIK broj ... od 12.8.2021. godine kojim nije data saglasnost na izbor članova gradske izborne komisije od strane Skupštine grada G, a po rješenju od 13.7.2021. godine, pa je pravilno odlučivanje u ovoj pravnoj stvari podrazumijevalo oglašavanje suda nenanadležnim i odbacivanje tužbe na osnovu odredbe člana 16 stav 3 Zakona o parničnom postupku („Sl. glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), koje odredbe se na osnovu člana 48. ZUS, shodno primjenjuju na pravila postupka koja nisu uređena Zakonom o upravnim sporovima.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 029907 23 Uvp
		Pravobranilac u upravnom sporu ima ovlašćenje da nastupa kao samostalni organ, kada je upravnim aktom povrijeđen zakon na štetu Republike Srpske, grada ili opštine koju on po zakonu zastupa, kao i u drugim slučajevima određenim zakonom, u kojim slučajevima nema mjesta odbacivanju tužbe.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 032930 23 Uvp
	Dostavljanje tužbe na odgovor	Tužba se mora dostaviti na odgovor zainteresovanim licima, ako ih ima, pa propuštanje suda da tužbu dostavi na odgovor zainteresovanim licima u upravnom sporu predstavlja povredu odredaba Zakona o upravnim sporovima što ima za posljedicu ukidanje presude i vraćanje predmeta na ponovno suđenje.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 008596 22 Uvp

		Tužba se mora dostaviti na odgovor zainteresovanim licima, ako ih ima, pa propuštanje suda da tužbu dostavi na odgovor zainteresovanim licima u upravnom sporu predstavlja povredu odredaba Zakona o upravnim sporovima što ima za posljedicu ukidanje presude i vraćanje predmeta na ponovno suđenje.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 008596 22 Uvp
Stranke u upravnom sporu Tužba	Zainteresovano lice Odbacivanje tužbe	U postupku javne nabavke kada je uvažena žalba i odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača poništena i predmet vraćen na ponovni postupak, neosnovana je tužba kojom se takva odluka pobija iz razloga što nisu prihvaćeni svi razlozi žalioaca.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 042452 23 Uvp
UPRAVNI SPOR	Pravo pokretanja upravnog spora	Upravnim aktom koga donosi prvostepeni organ nikada se ne rješava o njegovom pravu ili pravnom interesu zasnovanom na zakonu, nego o pravu i pravnom interesu stranke u upravnom postupku, odnosno taj organ nije nosilac prava i obaveza o kojima se rješava što znači da ne spada u krug lica koja su po Zakonu o upravnim sporovima ovlaštena za pokretanje upravnog spora.	Vrhovni sud Federacije BiH 01 0 U 017444 23 Uvp 2
	Shodna primjena zakona o parničnom postupku/ Pravo pokretanja upravnog spora	Punomoć kojom je stranka ovlastila punomoćnika da je zastupa u upravnom postupku i u svim pravnim poslovima u sudu, izvan suda, kao i da poduzima sve pravne radnje i upotrijebi sva po zakonu predviđena pravna sredstva, prestaje smrću tužitelja i ima za posljedicu prestanak punomoći pa su tužba, odnosno zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke, koji su podneseni nakon smrti tužitelja na osnovu takve punomoći, podneseni od neovlaštenog lica te iste kao takve treba odbaciti.	Vrhovni sud Federacije BiH 09 0 U 043773 23 Uvp
Postupak	Odgoda/odlaganje izvršenja upravnog akta	Pravilnim tumačenjem odredbi ne cijeni se šteta koja nastaje ugovornom organu ili učesniku javne nabavke, nego se cijeni javni interes i nastupanje štete koja nastaje odgađanjem izvršenja u odnosu na predmet javne nabavke.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 045484 23 Uvp 2
		Ispitivanjem uslova za ocjenu osnovanosti zahtjeva za odgodu izvršenja konačnog upravnog akta u predmetu javnih nabavki primjenjuje se odredba člana 115. stav 4. Zakona o javnim nabavkama.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 045484 23 Uvp 2

		Da bi sud u skladu sa odredbom članka 16. stavak (2) Zakona o upravnim sporovima Brčko distrikta BiH prihvatio prijedlog za odlaganje izvršenja upravnog akta moraju biti ispunjena dva kumulativno propisana uvjeta: prvi, da bi izvršenje akta tužitelju nanijelo štetu koja bi se teško mogla nadoknaditi i drugi, da odlaganje izvršenja upravnog akta nije protivno javnom interesu, niti se odlaganjem nanosi šteta koja bi se teško mogla nadoknaditi protivnoj stranci.	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH 96 0 U 140101 22 Už
Zahtjev za preispitivanje/vanredno preispitivanje sudske odluke	Zahtjev za preispitivanje sudske odluke	U slučaju kada tužitelj iskoristi sva dozvoljena pravna sredstva pred Sudom Bosne i Hercegovine, a koja su predviđena Zakonom o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine, tada mu još preostaje pravo da iskoristi mogućnost izjave apelacije Ustavnom Sudu Bosne i Hercegovine.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 036717 23 Uvp 2
Vanredna pravna sredstva / lijekovi/ Zahtjev za preispitivanje/vanredno preispitivanje sudske odluke	Odbacivanje zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke	Rješenje Vrhovnog suda kojim je zahtjev za vanredno preispitivanje odbačen kao neblagovremen je pravnosnažno sa danom donošenja, pa nema mjesta njegovom preispitivanju, a ni mogućnosti postupanja po novopodnesenom zahtjevu za poništenje, ukidanje ili izmjenu tog rješenja, jer protiv odluke donesene u postupku po zahtjevu za vanredno preispitivanje nema mogućnosti podnošenja ni redovnog niti vanrednog pravnog lijeka.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 033596 23 R
SLOBODA PRISTUPA INFORMACIJAMA			
Pristup informacijama/ Zaštita ličnih podataka	Pravo pristupa Organ zadužen za zaštitu podataka Osnovni principi zakonite obrade ličnih podataka Prava nosioca podataka	Javni organ bez izričite saglasnosti nosioca podataka nije ovlašten za objavljivanje ili dostavljanje podataka koji su pod njegovom kontrolom ako se zahtjev za dostavu podataka zasniva isključivo na ličnom interesu tražioca podataka.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 039665 22 Uvp

<p>Zaštita ličnih podataka</p>	<p>Organ zadužen za zaštitu podataka</p> <p>Osnovni principi zakonite obrade ličnih podataka</p> <p>Prava nosioca podataka</p>	<p>Državni organi obavljanjem poslova iz svoje nadležnosti dužni su voditi računa o principu zaštite ličnih podataka, a kada obradu ličnih podataka nalaže javni interes, dužni su voditi računa o pravičnoj ravnoteži između dva legitimna cilja.</p>	<p>Sud Bosne i Hercegovine</p> <p>S1 3 U 038648 23 Uvp</p>
--------------------------------	--	--	--